

Published and distributed
under Permit (No. 739) author-
ized by the Act of October 6, 1917
on file at the Post Office of
Boston, Massachusetts. By
order of the President
A. S. BURLINSON.
POSTMASTER GENERAL.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian
National League of America.
K. J. PAULASKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.50
To Foreign Countries \$3.00
" S A N D A R A "
327 E Street, Boston 27, Mass.
LAINA 5 CENTAL.

Rusai Turi 1,600,000 Kareivių

p. ČARNECKIS CHARGE D'AFFAIRES.
Kiek Kuri Valstybė Moka Tautų Sąjungai
BAUSMĖ UŽ RAIDĘ.
Nuostoliai dėl Markės
LIETUVOS ŽINIOS.

SOVIETŲ ARMIJOJE 1,600,000 KAREIVIŲ.

Baltiko valstijų ir Lenkijos atstovai susižadavime Revelyje apskaitliavo, kad Sovietų Rusija turi 1,600,000 kareivių, daugiausiai sutrauktą į vakarinį frontą, nuo Baltiko iki Juodųjų marių. Baltiko valstijos turinčios tik 120,000 ir Lenkija 260,000 kareivių. Tie apskaitliavimai padaryti besirengiant į taikos konferenciją, Rusijos užsienio ministerio Čičerino šaukiamą į Maskvą.

Pažymėtina, kad audijencija pas Sekretorių Hughes buvo pasvirta neatidėjiant po gamimo iš p. Čarnecko rašto, kuriame jis pranešė apie savo paskyrimą ir prašė paskirti laiką įgalioti jį įteikti. Tuomi Valstybės Sekretoriaus buvo išreikšta lietuviams pagarba ir pabrėžta prietelngi Amerikos santikiai prie Lietuvos.

Lietuva Revelio konferencijoj nedalyvauja, nes negali su Lenkija ką nors išvieno veikti, kol lenkai turi užgrobę Lietuvos kraštus su Vilniu ir Suvalkais. Imperialistinė Lenkija labai nerimauja, kad Rusija turi tokią didelę armiją, didžiojoje sustatyta Lenkijos pakraščiu. Kaip žinia, neseniai rusai įvedė priverstiną emimą į kariuomenę, kaip tai buvo carų laikuose.

Sekretorius p. Hughes, pirmas jo padėjėjas p. Harrison ir trečias padėjėjas p. Bliss dar tą pačią dieną sugražino savo vizitas prisijudamas Lietuvos Atstovui ir jo bendradarbiams vizitines korteles.

P. ČARNECKIS LIETUVOS CHARGE D'AFFAIRES VASINGTONE.

VASINGTONAS, X, 11d. (Elta) Užmezgant reguliarius diplomatinius santykius tarp Lietuvos ir Suviennytų Valstijų, Lietuvos valdžia paskyrė savo diplomatinio atstovu Amerikai p. V. Čarneckį kaip Charge d'Affaires p. i.

KIEK KURI VALSTYBĖ MOKA TAUTŲ SĄJUNGAI.

E. PARYŽIUS. Albanija, Austrija, Costa-Rica, Guatemala, Honduras, Liberija, Nicaragua, Paraguay ir Salvador — po 22,159 aukso frankų metams, Haiti Luksenburgas 44,518 aukso fr., Latvija — 66,478 aukso fr. Bolivija, Lietuva, 110,796 aukso fr. Venazuela 132,955 aukso fr. Bulgarija, Kolumbija, Persija, Uruguajus — 155,114 aukso fr. Cuba, Suomija, Graikija, Naujoji Zelandija, Peru, Siamas — 221,592 aukso fr. Danija, Norvegija 265,910 aukso fr. Belgija, Čili, Lenkija, Pietų Afrika, Šveicarija — 332,390 aukso fr. Olandija, Švedija 443,184 aukso fr. Australija, Serbija — 576,139 aukso fr. Rumunija — 731,253 aukso fr. Brazilija, Kanada, Čekoslovakija — 775,571 aukso fr. Ispanija — 886,367 aukso fr. Italija — 1,351,710 aukso fr. Kinija, Indija — 1,440,347 aukso fr. Japonija 1,661,939 aukso fr. Prancuzija — 1,728,416 aukso fr. Anglija — 2,105,122 aukso fr. Viso 50 valstybių, kurios dabar sudaro Tautų Sąjungą, moka 20,873,728 aukso frankų.

DIPLOMATINIAI SANTIKIAI TARP LIETUVOS IR AMERIKOS BUS UZMEGSTI.

VASINGTONAS, X, 9 d. (Elta) Šiomis dienomis bus užmegsti tarp Lietuvos ir Suviennytų Valstijų reguliariai diplomatiniai santikiai.

IŠ VASINGTONO PRANEŠA, KAD NICARAGUA IŠ TAUTŲ SĄJUNGOS IŠEISIAUTI, NES NEIŠGALINTI ĮNEŠTI SAVO MOKESNIO 22,159 AUKSO FRAN.

Iš Vašingtono praneša, kad Nicaragua iš Tautų Sąjungos išeisianti, nes neišgalinti įnešti savo mokesnio 22,159 aukso fran.

S. V. MINISTERIS LIETUVAI ATVYKO VASINGTONAN.

VASINGTONAS, X, 9 d. (Elta) Atvyko Vašingtonan iš Minneapolio, Minn., naujai paskirtas Suviennytų Valstybių Nepaprastasis Pasiuntinis ir Įgaliotinis Ministeris Lietuvai p. Frederick W. B. Coleman.

BAUSMĖ UŽ RAIDĘ.

Mieste Charkove (Sovietų Rusijoje) krautvininkas Fedorov prisikalė prie savo krautuvės iškabą su savo vardu, parašytu senobiniu būdu (t. y. su raide vadinama "tverdy znak" gale). Kadangi bolševikai yra uždraudę tai raide vartoti, tad Fedorov'ui uždėjo 250 milijonų rublių bausmės už tos raidės vartojimą! Tas kokiškiausias parodytas, kokia yra "liuosybė" parbadėjusių milijonierių šalyje — už komisarams nepatinkamos raidės vartojimą 250 milijonų bausmės. Lietuvos klerikalai už neužsimokėjimą \$10.00 registracijos žada tik 10-čiai metų pilietybę atimti, bet milijonais da vis nežada bausti.

LIETUVOS DIPLOMATINIAI SANTIKIAI SU AMERIKA UZMEGSTI.

VASINGTONAS, X, 11 d. (Elta) Šiandien 3 val. Lietuvos Charge d'Affaires Vašingtone p. V. Čarneckis, įteikė savo diplomatinį kredencijalus — įgalioti jį Suviennytų Valstijų Sekretoriui p. Charles Evan Hughes. Kartu p. Čarneckis perstė Valstybės Sekretoriui, Atstovybės Juriskonsultą patarėją, p. B. F. Mastauską ir Atstovybės Sekretorių p. M. J. Viniką.

MILŽINISKI NUOSTOLIAI DĖL MARKĖS KRITIMO.

Begaliniai nukritus vokiečių marki, visos šalys turėjo milžiniškus nuostolius. Amerika yra apskaitliavus, kad ji turi nuostolių 960 milijonų dolerių. Vokietijos ekspertai sako, kad Amerika kiek mažiau yra trotinus, negu čia paminėta suma, bet pripažįsta, kad visos užrobežinės šalys turi nuostolių į 10 milijardų dėl markės kritimo.

LIETUVOS ŽINIOS.

APGAUDINĖJAMA TAUTŲ SĄJUNGA.

VILNIUS (nuo "L." korespondento). Prieš pat Tautų Sąjungos komisijos neutralinės juostos tirti atvykimą atitraukta lenkų kariuomenė nuo demarkacijos linijos 5 kilometrams, bet palikta milicija ir žandarmėrija. "Partizanams" įsakyta, kad kol važinės komisija, nesirodytų neutralinėje juostoje su šautuvu. Komisijai išvažiavus įsakyta jiems tą pat savaitę pulti širvinus, Giedraičius ir kitas vietas, ir visą kaltę suvesti paskiau lietuviams. ("L.")

NUBAUSTI RATENAU ŪŽMUSĖJAI.

Leipeige buvo teisiami užmūsėjai Vokietijos užsienio ministerio Ratenu'o. Kaltais atrastieji nubauti sunkiais darbais nuo dviejų mėnesių iki penkiolikos metų.

VILNAUS 600 METŲ PAMINĖJIMAS.

Vilniaus 600 m. sukaktuvių Komitetas pėneša, kad trečią dieną, rugsėjo 27 d. 17 val. (5 val. po pietų) Karo Muzėjaus sodne ir salėje varpų muzika, dr. J. Basanavičiaus, M. Biržiškos, dr. J. Yčo ir kan. J. Tumo prakalbotis bus pažymėta Vilniaus — sostinės įkurimo 600 metinių sukaktuvių pradžia. Muzėjun kviečiama mūsų ir svetimų vyriausybių atstovai, draugijų ir organizacijų veikėjai, mokslo ir literatūros darbuotojai.

FIUME VĖL MUŠIAI.

Mieste Fiume vėl susirėmė D'Annucijaus šalininkai su šalininkais Zanellio. Italijos valdžia išsiuntė į ten savo laivus, kad užkirsti kelią Zaros fašistams eiti talkon į Fiume.

KAUNE NEBUS "DERĖJIMOSI."

Lietuvos krautuvėse, ipač žydų valdomose, buvo paprotys "užsprašyti" kelis syk tiek, kiek pirkinys vertas ir paskui "derėties." Ta mada Amerikoje užsilikus tik mažose užkampinėse žydų krautuvėse, gi visos pažymesnės krautuvės yra "vienos kainos" — visiems lygiai, be derybės, žemiausia parduodamoji kaina. Matyt, ir Lietuvai "derėtos" su jų apgavystėmis jau išpyko, nes Kauno ir Apskr. Viršininkas P. Morkus isako, kad būtų pildoma Milic. Isak. \$25, kurs liepia kad visose krautuvėse ant visų prekių būtų prisagiotos pardavimo kainos.

PABRANGINO VAŽINĖJIMĄ GELEŽINKELIAIS.

VARŠAVA. Ūia paskelbta, kad nuo lapkričio 1 d. visi lenkų geležinkeliai pradės imti dasyk tiek nuo pasazierių, kiek dabar imama.

SĄJUNGA LIETUVIŲ KALBAI GINTI.

Lietuvoje taip isivyravę svetimos kalbos, kad lietuviai kalbai "ginti" susitvėrė net tam tikra Sąjunga, kuri lietuvii laikraščiuose isleido sekantį atsiliepimą:
"Kas kart vis aiškiau gauname isitilkinti, kad mūsų miestuose, valstybės ir visuomenės istaigose, rusų ir dalinai lenkų kalbų vartojimas tulį Lietuvai priešingų elementu visiškai samoningai yra palaikomas, nekalant jau apie ju šiame darbe laisvanorių gausingus ir nesamoningus padėjėjus, kurių tarpe dažnai matome net gerų lietuviu.

AMERIKA PROTESTUOJA.

Tarptautinis tautų tribunolas Haagoj nutarė, kad Amerika turi užmokėti Norvegijai 12 milijonų dolerių kaip atlyginimą už sulaikymą ir panaudojimą Norvegijos laivų karės metu. Amerikos atstovas Wm. Denis už protestavo prieš tokį nutarimą.

TRAUKINYS IS VARŠAVOS I REVELI.

VILNIUS. Rugsėjo 15 d. per Kalkunus įvykinta tiesioginis susisiekimas tarp Varšavos-Vilniaus-Rygos-Talino. Lenkų traukiniai susisiekia Kalkunuose, dabar Gryva pramintuose su latvių traukiniais. Lenkų valdininkai turi savo butą stotyje, už kurį Lenkų vyriausybė moka latviams 80,000 latvių rublių. Tarp lenkų valdininku yra politinės policijos agentų ir peoviakų, kurių uždavinys — susisiekti per lietuvių traukiniu tarnautojus su Lietuvos peoviakais, o taip pat organizuoti peoviakus Daugpilyj, Gryvoje ir šiaip Letgalijoje. ("L.")

EUROPAI GRUMOJA KARĖ.

Laivu "President Harding" grįžo is Europos Tarptautinės Prekybos Komisija, kuri per tris mėnesius tyrinėjo Europos politinę ir ekonominę padėtį. Sugrįžusi komisija išreikše tokias nuomones: Europoje ryt poryt gali kilti karė, kad dabar karės galimybė yra didesnė, ne kaip buvo 1914 m. Didžiausias Eufo-pose dieglys, is kurio gali isisivytyti karė, tai esąs skolu ir karės kontribucijų klausimas. Tą klausimą gali isrišti tik visos Europos valstybės draugėn suėje. gi tik vienos tos šalys, kurios susirišo Versailles sutartim, negalų pataisyti painių, susidariusių Europoje.

PURICKIS KAUNE.

"Laisvė" praneša, kad kun. Purickis, prasišmugeljavęs užsienių eks-ministeris, sugrįžo is Berlyno į Kauną. Kaip žinia, ji nereta patrukinti teisman, bet jo sėbrai, krikščionys demokratai neisdavė jo.

KAUKAZE SUKILIMAI.

RYGA. Is čia ateina telegramos su pranešimais, kad Georgijevsko ir šiaurinio Kaukazo rajonuose sukilo ukinkai prieš bolševikus ir nemoka mokesčių. Sukilėliai veja laukan raudonar-miečius ir naujokai atsikako tarnationi kariuomenėje.

LIETUVOS EMISIJOS BANKO CENTRO SUDETIS.

Valdyba: Grajauskas, Kaupas, Paknyas, Prugas.
Taryba: Digrys, Yčas, Romanas, Soloveičikas, Juozas Vailokaitis, Vosylius.
Kandidatai: Mikšys, Naruševičius, Šapiro.
Reviz. Komisija: Fledžinskas, Frenkelis, Merkys.

VĖL ANT BURŽŪJŲ.

"Charkovo Komunistas" praneša, kad Charkovo "buržuju" (t. y. privačiai) teatras ir spaus-tuvės pralenkia bolševikiškuosius valstybinius teatrus ir laikraščius, tad "Komunistas" pataria atrėmti tuos privačius biznius, ypač gi knygu leidimą.

NAUJAS ŽEMĖLAPIS.

Paštu, Telegrafų ir Telefonų valdyba isleido savo oficialų pašto sekimo žemėlapi — dabartinė nepriklausoma Lietuva, okupuotoji Lietuva ir Klaipėdos kraštas. žemėlapis nemažas trimis spalvomis, sustatytas vieno pašto

ty valdybos valdininko, spaudintas Kaune. Jame nurodyti visi pašto telegrafo punktai jų sekimo kelias, tolymas nuo centrų kilometrais. Žemėlapis turi gana stambokų klaidu, pav. Kapčiamiestis pažymėtas lenkų okupacijos pusėj, širvintai perloti nuo juostos. Be to Klaipėdos atskirtajam nuo Vokiečių krašte Kuršo Neringos pusiausalis, kuris nuo Nidos ligi Smiltynės priklauso Klaipėdos kraštui, žemėlapyje paliktas nenuadažytas, is ko skaitytojas manys ši pusiausali visą priklausanti Vokiečiams.

Pašto, Telegr. ir Telef. Valdybos pranešimas.

Nuo spalii 1 d. paduodamos pašto istaigose perlaidos pervedimui pinigų priimama litais ir centais. Ant blankų žodžius "auks. sk." reikia užbraukti ir aiškiai parašyti "lit. cent." Jei kas neturės litų ir centų, tai bus priimama ir ost markės, taip pat Reichsbanknotės, sulyg tos dienos kursu iki naujo parėdymo. Taip pat bus priimama ir paduodant telegramas, kalbantis telefonais, mokant abonentinis mokesnis ir perkant pašto ženklus.
Išmokėjamai gi perlaidomis pinigų bus daroma vien tik litais ir centais. ("L. ž.")

SVEIKINA VILNIŲ.

(E.) KAUNAS. Prusių Lietuvos Tautos Taryba atsiumė per Užsienių Reikalų Ministerį pasveikinimą dėl 600 metų Vilniaus sukaktuvių šitokia telegrama: "Sveikiname sulaukus 600 metų nuo Lietuvos sostinės gyvavimo, tardami: Vilnius buvo ir pasi-liks mūsų! Telegrama iteikta Vilniaus sukaktuvių komitetui.

BYLA MINISTERIO KAROB-LIO SU PROF. VOLDEMARU.

IX. 23 d. pas Kauno m. ir aps. II-sios nuovados Taikos Teisėją buvo paskirta negrinėti byla Teis. ministerio V. Karoblio su prof. A. Voldemaru, "Tėv. Balso" redaktorium. Voldemaras kaltinamas įžeidime ir šmeižime V. Karoblio, kaip ministerio.

Red. Voldemaras atvyko pas T. Teisėją su didžiausia literatūra.

Min. Karoblio vietoje stojo jo igaliotinis, Teis. Min-jos vyr. Ypatin. reik. valdininkas St. Stonis. Pagalios red. Voldemaras prašė bylą atidėti, kad galėtų pristatyti liudininku savo teisybių įrodymui. Tarp kitko vienu liudininku kviečiamas buv. Teis. Tardytojas Sokolovas. Byla atidėta. ("L. ž.")

KRASINAS ATSTRUKĖ.

RYGA. Oficialiai pranešama, kad Russijos prekybos komisar-ras L. Krasin pasitraukė is komisararo vietos. Sako, kad jis dėlto pasitraukęs, kad bolševikių valdžia neužtvirtino sutarties, kurią Krasinas buvo padaręs su Anglijos firma.
Toje sutartyje buvo pažadėta firmų turtai, gražinti milžiniški pinigai Maskolijoje.
Sovietų valdžia neapsiėmė užtvirtinti Krasino padarytos sutarties, ir Krasinas dėlto rezignavęs.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO I A. L. T. SANDARĄ.

Prie 18 kp., Cleveland, Ohio.:
Justinas Miščikas.

Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Vincas Bandza,
Petras Keldušis,
Petras Kupstas,
Petras Mikeška,
Juozas Radžiukas,
Povilas Sadula,
Juozas Višniauskas,
Antanas Vinauskas.

Prie 57 kp., Union City, Conn.:
Pranas Mielonas,
Jonas Penikis.

Prie 75 kp., Chicago.:
Mikas J. Tananevičius.

KANDIDATAI NOMINUOTI I A. L. T. SANDAROS CENRO VALDYBĄ 1923 M.

I Pirmininkus:

V. K. RAČKAUSKAS,			
kp.	balsai	kp.	balsai
7	36	9	27
10	13	11	18
12	13	15	8
16	2	18	1
23	10	24	12
27	6	23	9
23	5	34	7
35	11	36	35
40	6	42	18
46	1	55	20
64	5	67	6
75	3	Pav.	

DR. K. DRANGELIS,
23 5 25 18
75 11

S. E. VITAITIS,
7 13 11 4
33 6 46 7
Pav. 1

NADAS RASTENIS,
16 kp. 18
A. MIKALAUSKAS,
1 10 15 8

P. JARAS,
57 10 16 2

A. B. STRIMAITIS,
7 2 11 5
67 2

DR. A. ZYMONTAS,
33 5 57 4

J. W. LIUTKAUSKAS,
18 6 32 1

F. TISKINAS,
15 kp. 6
DR. A. L. GRAIČIUNAS,
18 2 64 2

A. J. GOTAUTAS,
32 kp. 2
K. PRAITIS,
40 kp. 1

I Vice-Prezidentus:
A. J. GOTAUTAS,
1 8 10 3
11 6 15 6
16 8 32 12
35 11 42 18
55 20 Pav. 1

S. MOCKUS,
1 3 7 31
10 2 16 8
40 2

V. M. ČEKANAUSKAS,
7 15 12 1
16 2 36 25

NADAS RASTENIS,
12 12 33 7
40 4 67 13

DR. A. L. GRAIČIUNAS,
9 7 23 10
25 5 75 9

P. JARAS,
11 2 25 12
33 7 64 2
75 2

J. VIRBICKAS,
7 2 9 20

F. TISKINAS,
11 kp. 19
A. B. STRIMAITIS,
15 12 64 4

A. STANKEVIČIUS,
46 4 17 9

M. J. VOKIETAITIS,
10 8 15 5

DR. K. DRANGELIS,
24 kp. 12
K. S. KARPAVIČIUS,
34 kp. 7

A. A. TULYS,
33 kp. 7
V. S. JOKUBYNAS,
16 4 18 3

J. KAZAKEVIČIUS,
27 kp. 6
V. ALKSNINIS,
57 kp. 3

T. VALKEVIČIUS,
46 kp. 3
J. ARŽULAITIS,
46 kp. 2

F. ŽYVATAS,
64 kp. 1
P. BOLYS,
40 kp. 1

I Sekretorius-Adm.:
K. J. PAULAUSKAS,
1 12 7 41
9 5 10 13
11 27 12 17
15 6 16 13
18 6 23 9
24 12 25 18
27 5 32 5
33 7 34 7
35 11 36 25
40 6 42 18
46 3 55 20
57 3 64 5
67 12 Pav. 2
75 14

S. MOCKUS,
9 kp. 15
K. SIDABRAS,
32 7 57 6

A. SAPIEGA,
15 kp. 12
M. J. DAMIJONAITIS,
33 7 67 3

J. RAUKTYTĖ,
16 1 33 7

S. E. VITAITIS,
9 kp. 7
A. P. OSTEIKA,
15 kp. 6

A. GOTAUTAS,
16 1 46 3

A. JUODGUDIS,
7 kp. 4
A. B. STRIMAITIS,
18 3 27 1

F. TISKINAS,
16 kp. 2
A. MIKALAUSKAS,
46 kp. 2
V. P. JANKAUSKAS,
7 kp. 2
B. MINGILAS,
16 kp. 1
K. PRAITIS,
40 kp. 1
F. VAITEKUNAS,
67 kp. 1
P. JARAS,
Pavienis 1

I Izdininkus:
K. PRATAPAS,
1 4 7 6
15 4 23 10
24 12 25 2
27 6 32 12
33 7 34 11
40 3 42 18
46 2 55 20
57 14 64 5
75 2

A. IVASKEVIČIUS,
7 38 9 27
12 4 16 8
40 2

J. AMBRAZIEJUS,
1 8 11 5
16 11 18 9

A. B. STRIMAITIS,
34 7 36 19
Pav. 1

M. K. KRUGELIS,
11 kp. 20
M. J. DAMIJONAITIS,
25 kp. 16

S. MOCKUS,
64 1 67 13

P. CIBULSKAS,
10 kp. 13
J. DULBIS,
15 kp. 12

K. YURGELIUNAS,
33 7 46 4

K. MAKAREVIČIUS,
7 2 15 8

J. D. SEKYS,
12 kp. 9
DR. A. ZYMONTAS,
23 kp. 9
N. C. KRUKONIS,
75 kp. 9

K. RUGYS,
23 kp. 9
J. TUINYLA,
33 kp. 7

A. J. GOTAUTAS,
36 kp. 6
J. MIKALAUSKAS,
11 2 46 3

K. PRAITIS,
40 kp. 2
M. PAULAUSKIENĖ,
16 kp. 1

I Izdo Globėjus:
JUZĖ RAUKTYTĖ,
7 24 9 27
10 13 11 11
15 7 18 9
23 10 24 6
25 18 32 12
35 11 42 18
55 20 64 4
67 13 Pav. 1
75 1

K. SIDABRAS,
7 21 9 27
10 13 16 7
23 10 24 7
32 12 33 7
34 7 35 11
40 2 42 18
46 2 55 20
75 1 Pav. 1

P. PETRAITIENĖ,
23 10 25 18
75 11

M. VENSLAUSKAS,
7 7 9 27
Viso 36
S. MOCKUS,
11 8 18 9
24 5 33 7
40 2 57 4
Viso 35
N. RASTENIS,
7 23 40 6
Viso 29
K. GRISIUS,
25 18 75 11
Viso 29
A. AKELAITE,
36 kp. 25
J. VIRBICKAS,
36 kp. 25
P. SAVICKAS,
36 kp. 25
V. F. ANDRULIS,
23 10 75 11
Viso 21
JULĖ BALTRUKONIUTĖ,
67 kp. 13
V. JANKAUSKAS,
12 13 40 1
Viso 14
A. IVASKEVIČIUS,
24 6 67 13
Viso 19
A. J. GOTAUTAS,
33 7 57 4
Viso 11
K. SEMASKA,
23 kp. 10
S. JOKUBAUSKAS,
7 7 16 1
40 1
Viso 9
V. M. ČEKANAUSKAS,
34 7 46 2
Viso 9
A. BAGDONAS,
12 kp. 9
J. P. GARMUS,
18 kp. 9
B. MINGILAS,
16 kp. 8
J. PALIONIS,
11 kp. 8
A. KRUSINIS,
1 kp. 8
I. VASILIAUSKAS,
33 kp. 7
A. VAITKUS,
33 kp. 7
K. ŽIBIKAS,
7 kp. 7
J. PROSKEVIČIUS,
27 kp. 6
L. SAVICKAS,
27 kp. 6
J. BALTUŠNIKAS,
15 kp. 5
JUZĖ KRONKAICIUTĖ,
12 kp. 4
K. VIDUNAS,
12 kp. 4
K. YURGELIUNAS,
1 4 57 4
Viso 8
A. B. STRIMAITIS,
1 kp. 4
TOMAS PAUKŠTYS,
1 kp. 4
J. GALINSKAS,
1 kp. 4
E. BUKŠNIUTĖ,
15 kp. 4
J. MIKALAUSKAS,
15 kp. 4
K. BUDINAVIČIUS,
16 kp. 4
P. BOLYS,
40 kp. 3
A. TREČIOKAS,
15 kp. 3
K. SIRBIKAS,
40 kp. 3
V. VALKEVIČIUS,
40 kp. 2
A. KRIAUCIALIS,
16 kp. 2
J. AMBRAZIEJUS,
15 kp. 2
P. STEPONKUS,
16 kp. 1

M. BIEKŠA,
16 kp. 1
K. PRATAPAS,
16 kp. 1
O. SARKAITE,
16 kp. 1
S. GRINIENE,
16 kp. 1
V. KERSEVIČIUS,
16 kp. 1
M. PAULAUSKIENE,
64 kp. 1
F. ŽYVATAS,
64 kp. 1
M. PETRAUSKAS,
64 kp. 1
Rugsėjo 7, 1922 m.
Peržiūrėtos Nominacijų blan-
kos surasta, kad dalyvavo balsavi-
me 27 kuopos ir 2 pavieniai
nariai. Suskaitėm ir radom viską
tvarkoj.

Balsų skaitymo Komisija:
Stasys Mockus,
Jonas Palaima,
Simans Jakubauskas.

I A. L. T. SANDAROS CENTRO
VALDYBĄ 1923 M. KANDIDA-
TURAS PRIĖMĖ SEKANTI
ASMENS:

I Prezidentus:
V. K. Račkas,
New York, N. Y.
J. W. Liutkauskas,
Linden, N. J.

I Vice-Prezidentus:
A. J. Gotautas,
Worcester, Mass.
Nadas Rastenis,
So. Boston, Mass.
A. B. Strimaitis,
New York, N. Y.

I Sekretorius-Adm.:
K. J. Paulauskas,
So. Boston, Mass.
Juzė Rauktytė,
Worcester, Mass.
M. J. Damijonaitis,
Chicago, Ill.

I Izdininkus:
K. Pratas,
So. Boston, Mass.
Antanas Ivaškevičius,
So. Boston, Mass.

J. Ambraziejus,
Brooklyn, N. Y.

I Izdo Globėjus:
Kazys Sidabras,
So. Boston, Mass.
P. Petraitenė,
Chicago, Ill.
S. K. Grišius,
Chicago, Ill.
A. Akelaitė,
Pittsburgh, Pa.

J. Virbickas,
Pittsburgh, Pa.
P. Savickas,
Pittsburgh, Pa.

Kuopoms tuoj bus išsiuntinėta
balsavimo blankos, ir lai nelieka
nė vieno Sandariečio, kuris ne-
dalyvautų balsavimuose. Kiek-
vienas lai paduoda savo balsą už
tinkami kėravyti mūsų organiza-
cijos vairą per 1923 metus.

Balsavimo blankos bus išsiun-
tinėtos šių savaitę. Laikas bal-
savimui yra skiriamas iki lapkr.

30 d. 1922. Iki to laiko kuopos
gali susaukti skaitlingus susirin-
kimus. Taipgi prašau visų Sanda-
riečių, kad visi dalyvautų bal-
savime susirinkimuose, ir užsi-
mokėtų mėnesines mokesčius, nes
rengiant Seimui raportą ir dar-
rant organizacijos narių stovio
peržvalgą, tuos narius, kurie bus
neužsimokėję per tris mėnesius,
reikės dėti ant suspenduotų lis-
to. Tikiu, kad gerbiami Sandarie-
čiai pirm Seimo pasistengs užsi-
mokėti iki pabaigai šių metų.

Kurie dėl aplinkybių negali lan-
kytis į susirinkimus, ypačiaiškai
kuopų raštininkams gali užsimo-
kėti, arba tiesiai prisijusti cen-
tran.

K. J. Paulauskas.

VISŲ ŽINIAL

Pasitaiko, kad kairurie Sanda-
riečiai permainydami savo gy-
venimo vietą nepraneša Centru
apie antrašo pakeitimą. Kada
paštas jų ten neranda, tai mums
duoda žinią, kad laikraštį sulai-
kytume. Mums tą padarius, po
kelių sąvačių, tie nariai skun-

džiasi kp. raštininkams, kad jie
negauna laikraštį, na ir sykiu
bara Adm. Tad, gerbiamieji, kad
permainote gyvenimo vietą tuoj
mums praneškite, o laikraščio
siuntinėjimas nebus sulaukytas.
SANDAROS ADM.

DAUGIAUS ATVIRUMO — BUS MAŽIAU KLAIDŲ.

Iš pil. V. S. Jokubyno straips-
nelio, tilpusio "Sandaros" 40 nu-
meryj, mums tenka sužinoti, kad
centro valdyba dauguma yra nu-
balsavusi, atidėti A. L. T. S. se-
kantį seimą, kol mūsų gerb. Rač-
kauskas, A. L. T. S. Pirmininkas
pargrįš iš Lietuvos. Kaip sau no-
rite, bet šitokia taktika demo-
kratinei organizacijai — Partijai
netinka. Ir jeigu taip yra, tai
dėlko centro sekretorius nieko
apie tai mums paprastaiems na-
riams per organą nepraneša? Be-
to, čia reikalas vienos ypatos,
niekas tokio įnešimo nepakėli ir
nėra ko nariams leisti nubalsuoti.
Seimas turi būti savo laiku apie
lapkričio pabaigą ir, manau,
Pittsburgiečiai jau prie to ren-
giasi sutikti seimą savu laiku, t.
y. lapkričio mėn. 1922 m.

Kitas dalykas, C. V. nomina-
cijos įvyko virš mėnuo atgal, bet
organe nėra paskelbta kandida-
tų arba nominacijos pasekmių.

Dėlko taip vilkinama? Jeigu yra
kas slepiama ir vilkinama, tai
turi būti kas nors negerai. Jeigu
truksta į kai-kuriuos urėdus
kandidatų, tai nėra ko slėpti, te-
gul į tas vietas bus seime išrinkti
kandidatai. Nemanykite, kad
tik vienas gali būti tinkamas
pirmininkauti. Kada mes tik į
vieną perdaug pradėsim įsitikė-
ti, tai vėliaus pamatysime, jog
turėjome klaidą.

Jau antrą straipsnį matau
"Sandarų" agituojant už ypa-
tas, bet gaila, kad tie agitatoriai
nedrįso po savo rašteliu pasira-
šyti pravardės. Jeigu tas ar kitas
asmuo yra kvalifikuotas vienam
ar kitam urėdui, tai dėlko gėdy-
tis, ir atvirai, vyriškai nepasa-
kyti jojo tinkamumą? Šitas pa-
rodo, kad pas mus dar truksta
pilietiškos drąsos stoti už teisy-
bę atviron estradon. Kam mes
turime tą organą, jeigu mes ja-
me negalime atvirai viską savo
partijos gerovei apkalbėti? Šito-
kia užkulisinė politiką toleruoda-
mi dabartinės C. V. netoli nuei-
sime.

Dar apie "Sandaros" perkėlimą.

Pakėlė šį klausimą pil. Jaras,
kuris gyvena Baltimorė, Md.,
kad ar nebutų geriaus "Sanda-
rą" perkėlus į didesnę lietuvių
koloniją, butent Chicago. Ši-
tam sumanymui jau pritarė ke-
letas kuopų. Ir aš pats, gyvendama
Chicago per 20 metų, pri-
tariau, nes šiek-tiek ir nusima-
niau sąlygas čion ir kokios yra
Bostone laikraščio leidime. Da-
bar tuli lig iš karklyno išlindę
šaukia prieš Chicagoiečius, kad
jie numarį "Lietuvą," kad,
girdi, sėbrauja su "Naujieno-
mis" tai perkėlus ir "Sandarą"
Chicago reikią žlugus "Sanda-
rą" tuojaus. Kiti prikašioja dar
šitą, kad perkėlimas tiek tuks-
tančių lėšuos, o dar yra senos
skolos neišmokėtos. Bet čia buvo
klausimas perkėlimo — jeigu
matome reikalingu kelti, visi pri-
tarsime reikalingumą perkėlimo,
o paskui kitas klausimas lėšų.
Reikia žinoti, kad jei Sandarie-
čiai užsivarys, tai atsiras ir kapi-
talas. Matote, kad Chicago, kas
mėnuo dygsta vis nauja kuopa,
ir tokiu budu, gal vieni Chicagoie-
čiai galėtų sukelti perkėlimo lė-
šas, ir, žinoma, jeigu tik ant to
jie užsivarys, tai bus pinigų, tik,
meldžiamieji rytiečiai, nekraukite
pastipusių šunų ant Chicagoie-
čių, nes kada čionaitiniai žemai-
čiai surems pečiais, tai neatsilai-
kys nė Bostonas, nė New Yorko
diplomatai. Čia yra spēka, tik
reikia tą spēką sukongcentruoti.
Supraskite reikalingumą Chica-
goj mūsų sriovės laikraščio.
(Seka ant 3 pusl.)

Trijų Lelijų Karčiamoj.

J. Neruda Čechu pasakos.

Turbut buvau pakvaišęs tada. Mano esenybė buvo pilna gyvumo, kraujas degė degė.

Buvo šilta, bet tamsi vasaros naktis. Slėginantis, apmišęs oras pakilo augštin juodais debesiais. Vėjas suvarė juos į vieną vietą, ir sukėlė vėsulą, kuri tęsėsi per visą naktį.

Aš sėdėjau Trijų Lelijų karčiamoj, arti Strahovo vartų. Karčiamoj buvo mažutė; svečių turėdavo daugiausia nedėliomis, kuomet kareiviai suėdavo pašokt.

Šiandien nedėlia. Sėdėjau už stalo prie lango, vienas. Perkunas dundėjo veik be perstojo, lietus barškėjo ant stogo virš manęs, vanduo bėgo žemyn, o pujanais svetainėje skambėjo be pertraukos. Kartais pažūrėdavau per atviras duris į šokančias linksmas poras, ir vėl dirsteldavau į tamsų daržą. Kaip kada, kuomet šviesesnis žaibas užsukdavo, galėjau matyt prie sienos, gale daržo, baltas kruvas žmonių kaulų. Kadaise ten buvo kapinynas, bet šią savaitę atkarsė kaulus, idant aštuoniolikos metų amžiaus, gražaus sudėjimo, trumpais juodais plaukais, apvalaus veido, ir žibantiomis akimis. Jos akys užžavėjo mane. Tokios skaisčios, tokios misteriškos, kaip tykus vandens paviršius, bet tokios neramos.

Ji šoko beveik visą laiką. Bet ji greit patėmijo, kad patraukė mano atyda. Kuomet prašokdavo pro mane, pasižiūrėdavau į mane, ir kuomet toliau nušokdavo, mačiau ir jaučiau, kad jos akys atkreiptos į mane. Ji su niekuom nekalkėjo per visą vakarą. Aš vėl ten stovėjau. Musų akys tuoj susitiko. Jie šoko kadriškai penktą figurą. Į svetainę įbėgo kita mergina, uždušus ir šlapia. Ji pribėgo prie mergaitės su gražiomis akimis, pašnabzdėjo jai kasžinką. Pastaroji tyliai palingavo galvą, ir vėl šoko. Kadriškai pasibaigus, graži mergaitė dar kartą pasižiūrėjo į mane, išbėgo per priešakinės duris, ir praniko.

Vėl atsisėdau į savo vietą. Viesula pradėjo kaupti iš naujo Perkunas, rodos, trenkė žaibus į žemę. Aš maščiauju apie tą mergaitę, apie jos stebėtiną akis. Man nė neatėjo mintis rengtis namo.

Už pusvalandžio vėl pažvelgiau į svetainės duris. Ten vėl stovėjo mergaitė su stebėtinomis akimis. Ji taisybės savo šlapius apredalus ir plaukus. Kita, vyresnė, mergaitė pribėgo prie jos. —Dėlko ėjai namon tokiam ore? — ji paklausė. —Mano sesuo liūdė. Pirmu kartu girdėjau jos balsą —tylų, malonų. —Ar kas atsitiko namie? —Motina tik dabar numirė. Aš sudrebėjau. Graži mergaitė atsikuso ir priėjo prie manęs. Jos akys buvo įsmeigtos į mane. Jaučiau jos pirštus arti mano drebančios rankos. Pagriebiau jos ranką—buvo minkšta, švelnutė. Tyliai traukiau mergaitę į artimą kambarėlį. Ji ėjo be pasipriešinimo.

Viesula siautė visame padukime. Vėjas užė. Dangus ir žemė rėkė. Visi numirėliai šaukė savo kapuose.

Ji prisiglaudė prie manęs. Jaučiau jos šlapius apredalus. Jaučiau jos minkštą kūną, jos šiltą kvapą. Jaučiau — ak, norėjau iščiulpt tą pagedusią, nesveiką

sielą iš pat širdies to gražaus su tyvėrimo.

Vertė Auksutė.

26-IX-22.

OPERA

XV.

HENSEL IR GRETEL.

Mes vadysime tą operą „Jonukas ir Magdūtė.“ „Jonukas ir Magdūtė“ tai pasakiška opera trijuose paveiksluose, kaip kad ir veikmė: Libretto parašė Adelheid Wette, o muziką Engelbertas Humperdinck'as. Pirmu kartu šioji opera buvo pastatyta 1893 m. Veimare, Vokietijoje.

Žodis apie kompozitorių. E. Humperdinck'as gimė 1854, rugsėjo 1 d. ir mirė 1921 m., rugsėjo mėnesyje. Gimimo vieta — Sigburgas, prie Reino upės. Mokslus ėjo Koelno konservatorijoje. Pabaigęs konservatorių gavo visą eilę stipendijų (piniginių pašalpų, skiriamų moksleiviams), vardu Mozarto, Medelsohno ir Meyerbero. Nuo 1885 iki 1887 m. buvo mokytoju Barcelonos konservatorijoje (Ispanijoje). Vėliau vėl gyveno Koele ir 1890 m. gavo profesoriaus vietą konservatorijoje Frankfurte ant Maino. Pagaliaus, rodos, persikėlė Prūsų provincijon, Koblenz'an, kur jis bene ir išgyveno iki mirčiai.

Humperdinck'as visą gyvenimą buvo pasišventęs kompozitoriškajam darbiui. Jis parašė keletą operų ir kitų smulkesnių dalykų. Humperdinck'o svarbiausios operos: „Jonukas ir Magdūtė“, „Septyni ožiukai“ ir „Karaliaus vaikai.“ „Jonuką ir Magdūtę“ girdėjau Daugpilyje (Dvinske) tais laikais, kuomet dar vargonavau Abeliuose (Apie 1897 m.). Toji operą davė man mintį pagaminti „Klumpakojį.“ Statė tą operą kaž kokia rusų trupė (artistų bendrovė), kuri pamainom statydavo ir dramatiškų veikalus. Ten-gi teko matyt ir „Paskendusis varpas.“ „Karaliaus vaikus“ klausiau Milano „La Scala“ operoje, 1911 m.

Humperdinck'as turėjo pasistatęs tikslu rašyt operas jaunomenei, vaikams, bet nevisai vaikų išpildymui. Jis tęsė idėjas Abt'o, kuris rašė operas vaikams, argu eme siužetus (literatiškias turinys), atatinamus vaikų dvasiai. Humperdinck'as taipgi naudojosi ir labai nesudėtinomis melodijomis tiems jo veikalams, bet jas apdirbinėjo taisykliškai, panašiai Wagnerio leitmotiviniam kontrapunktui (Leitmotivas, — viršiausios ir aiškiausios melodija perdm veikale. Kontrapunktas, lot. Contrapunktus,—tai viena iš dalių teorijos kompozicijos, „taškas priešais tašką“).

Humperdinck'as, kaip to rušies operų kompozitorių, galima vadint novatoriumi, davusios rušies operoms naują mintį. „Jonukas ir Magdūtė.“ Vieta veikmei paimta dar pasakiškoje Vokietijoje, artimai Ilsešteinio. Laikas — neatmenamas, legendaris.

Veikmė pirma. Varginga grintelė — „savo namai.“ Mažas Jonukas ir jo sesuo Magdūtė, vaikams neturtingo šluotraišio, vargo ir bado slėgiami, betgi šoka, linksmynais ir dainas dainuoja. Jų motina, Gertruda, liepia jiems eit girion uogaut, ir pati guodžiasi savo vargingu gyvenimu ir besisieluodama, užmiega. Grižta iš miesto įkaušęs tėvas šeimynos galva, Petras, linksmas, kadangi pasekmingai pardavė savo šluotas ir pripirko valgių ir dovanų. Neranda vaikų ir sužino, kad vaikai išėjo uo-

gaut, pradeda bijot, kad jie nepakliūtį į rankas „raganos,“ kuri gyvenoti arti Ilsešteinio. Susirupina abu tėvai ir eina vaikų įieškot.

Veikmė antra. „Girioje“. Arti Ilsešteinio giria, kurioje sau ramūs Jonukas ir Magdūtė pina vainikus ir renka uogas. Vakarui besitariant ir temstant, pradeda bijot, glaudžiasi ir sėdasi po egle. Pirmaisi jiems pasirodo tai pasakiškas „smėlio žmogukas,“ ir kaip tik jis vaikams pilstetria smėliu akynsa, tai tie ir užmiega. Iš dangaus nusileidžia angelai ir juos saugo, saugoja jų kukišką miegą.

Veikmė trečia. „Iš pierninkų namas.“ Išvaizda dar visa antrosios veikmės ir čia pasirodo antantais vaikų draugas, tai „rasą sėjantis žmogukas,“ kuris užtaško jiems akynsa keletą rasant lašų ir vaikus prikelia iš miego. Migolos mažu-pamazu nyksta ir vaikams pamato, kad jie, beklaidžiodami, priėjo prie „pierninkinio namo,“ Ilsešteinio raganos. Prie to namo stoti narvė (klėtkla) ir ubas (pečius). Vaikai pradeda griaužt kankukus to saldaus „pierninkinio namo,“ bet juos pagauana ragana ir Jonuką uždaro narvelin, o Magdutei įsako atlikt namų ruošą, apdenkt stalą ir tt. Pagana rengiasi Jonuką iškept uba ir suvalgyt. Vaikų buta protingų ir jie seka visą raganos veikimą ir nugirsta žodžius, kuriais ragana daro burtus, kuriais užžada — užkeikia. Ragana juos apiburia, o jie, burtų formulą girdėję, viens kitą vėl iš burtų paliuosuoja, „atsiburia.“ Ragana liepia Magdutei pažiūrēt, kaip ubas priekurentas, ar karštas, bet Magdūtė — nekvaile — prašo parodyt, kaip tą reikia daryt. Kvaile ragana prisilenkia prie ubo, kurio liemuio ne pažemiu, bet einas gilyn, ir abu vaikai pastumia raganą ir ji įkrinta tarp priekurentan pečiuo, jė ir privozia durimis. Ragana pražusta. Dabar vaikams prisiėina „atsiburt,“ nes ragana buvo jau juos pavertusi į saldinius, t. y. į pierninkelius. Čia jau ateina ir jų tėvai, tad abelnas džiaugsmas kyla pas visus, nes ir ragana netik kad tapo ube iškepta, bet ir virti į didelį gardų saldainį — pierninką.

Siegfried'as Wagner'is, kompozitoriaus R. Wagner'o sunus, pasakęs yra taip: tai pirmutinė vokiška opera po „Parsifal'ui“ (jo tėvo operai), nepaisant jos prastumo ir naiviškumo.”

Mikas Petrauskas.

AUKOS S. HARRISO PAMINKLO FONDAN PLAUKIA.

Šių metų liepos 20 d. buvo iškilmingai atidarytas paminklas ant kapo a. a. Samuelio Harris, kritusio kovoje už Lietuvos laisvę dar 1920 m. Nebegalima buvo ilgiau atidėlioti paminklo statymo ir nors Harriso paminklo fonde tebuvo suviršum pora šimty, tačiau paminklas buvo pastatytas paskolintais pinigais. Musų išėvijios draugijos dar vasaros pradžioje gavo laiskus iš Harriso paminklo komiteto, prisimeriančius dėl aukų tam tikslui. Dabar, vasarai praėjus primename musų gerb. draugijų valdyboms, kad tuos laiskus artimiausiuose savo susirinkimuose paimtų svarstyti ir kad paragintų savo draugijas nepasigailėti tam reikalui paskirti iš kasos nors ir nedidelę auką. Paminklas su visomis pastatymo išlaidomis atsiėjo arti \$2,000.00: Kadangi Amerikos lietuviai pasiėmė sau tą gražią priedermę — pagerbt amžinu paminklu pirmajį Amerikos sunų, paaukojusį savo gyvenbę už musų tėviškės laisvę — tad lai tą garbingą priedermę ir išpildō. Lai tasai paminklas ir bus pastatytas vien jų pinigais. Kai-kuriuos kolonijon rūdenui prasidėjus jau sukruoto aukas tam reikalui siųsti. Šiomis dienomis iš Worcesterio lietuvių

gautai gausi auka \$105.00. Taip pat atsiliepė jau su aukomis ir kitos kolonijos, k. a. Indiana Harbor, Ind., Northampton, Mass., Cicero, Ill., Waterbury, Conn., Chicago, Ill., Herkimer, N. Y., Philadelphia, Pa., Rochester, N. Y., Pittston, Pa., Haverhill, Mass., Gary, Ind., Binghamton, N. Y. Išviso iki spalį 3 d. komitetas yra gavęs \$492.53. Netrukus paskelbime smulkiai, kas ir kiek yra tam reikalui avkojės. Butinai turėtume privaryti tą fondą prie didelio kaupio, nes visi pinigai, kurie suplauks viršiaus reikalaujamos sumos, bus skiriami lietuviams kareiviams invalidams sušelpiti. Taip kad visos musų draugijos ir pavieniai asmenys, kurie aukos šiam reikalui galės jausties avkojė dvejopam tikslui: ir Amerikos karžygiui S. Harrisui pagerbti ir sušelpiti savo broliams kareiviams, atidavusiems savo sveikatą už Lietuvos laisvę.

Butų gerai, kad kolonijos, ar organizacijos tam reikalui surengtų vakarelus, iš kurių gryną pelną (dar ir aukų galėtų parinkti) skirtų Harriso paminklo fundui.

Harriso Paminklo Fondas.

1925 F Street, N. W.

Washington, D. C.

IŠTEKĖJUSIŲ MOTERŲ NATURALIZACIJA IR PILIETYSTĖ.

Suv. Valstijų prezidentas pasirašė vardą rugsėjo 22, 1922, po įstatymu, kuris turi svarbį ir toli sekancias permainas apie naturalizaciją ir pilietybę istekėjusių moterų. Po nauju įstatymu moterys turi tas pačias tiesas kaip vyrai. Ateivė nuo šio laiko neįgyja Amerikos pilietybės kuomet išteka už Amerikos piliečio arba per savo vyro naturalizaciją, ir Suv. Valstijų pilietė nepameta savo pilietybę kuomet išteka už ateivio. Naujas įstatymas neliečia pilietybės stovį moterų, kurios įgyjo pilietybę prieš įstatymo priėmimą.

Po senu įstatymu moterys, kurios išteka už Suv. Valstijų piliečių, tapo pilietės. Tokiu būdu, kuomet ateivis tapo naturalizuotas, jo žmona tapo Amerikos pilietė. Tas viskas dabar permaityta. Vyrų naturalizacija neliečia istekėjusių moterų pilietybės stovį. Jeigu lietuvis naturalizuotas kaipo Amerikos pilietis, jo žmona pasilieka lietuvė. Buti Amerikos pilietė turi pati išsiimti naturalizacijos popieras. Ji turi lygiu būdu su vyru tapti pilietė, ji tik neturi išpildyti „deklaration of intention“ arba išsiimti „pirmas popieras,“ ir ji turi gyventi Suv. Valstijose tik vienus metus vieton penkerių metų prieš paduodant prašymą.

Toliau naujas įstatymas duoda istekėjusiai ateivei tiesą išsiimti naturalizacijos popieras, nors jos vyras nėra Amerikos pilietis, arba atsisako, arba nesirupina išsiimti naturalizacijos popieras. Bet tokiame atsitikime žmona turi susitikti su visais paprastais naturalizacijos įstatymu reikalavimais: turi išsiimti pirmas popieras arba „deklaration of intention“ ir turi Suv. Valstijose gyventi per penkerius metus. Viena moteris, kurios vyras negali tapti piliečiu, kaip tai, Japonietė, negali išsiimti naturalizacijos popieras.

Naujas įstatymas neliečia vaikų pilietybę. Kur vaiko pilietybė priklausu nuo tėvų pilietybės, seks pilietybę tėvo, ne motinos, jeigu tėvo ir motinos pilietybės kitokios. Bet visi vaikai gimę Suv. Valstijose yra Amerikos piliečiai, nepaisant, jog tėvai ne piliečiai. Įstatymas apsupina, jog Suv. Valstijų pilietė nepames Amerikos pilietybę, jeigu ištekes už ateivio (tik jeigu jis negali buti Amerikos pilietis), tik jeigu ji formaliai išsižada pilietybę prieš teisimą. Bet jeigu ji ištekes už ateivio ir gyvens svetur per

dvejus metus, toje šalyje, kurios jos vyras yra pilietis, arba per penkerius metus kitoje svetimioje šalyje, ji nustos buti Amerikos pilietė. Moterys, kurios prieš šito įstatymo priėmimą pametė savo amerikonišką pilietybę, ištekėdamos už ateivio, gali buti naturalizuotos paprastu būdu, tik joms nereikia išsiimti pirmas popieras arba „deklaration of intention“ ir turi gyventi Suv. Val tik vienus metus prieš paduodant prašymą.

A.L.T.S. REIKALAI.

Daugiau atvirumo — bus mažiau klaidų.

(Seka nuo 2 pusl.)

„Sandarą“ perkėlus, jus, rytiečiai, nenustosite gavę ją, bet čia jai būtų geriausia, ir musų tikslai būtų didesniai minion paskleisti. Čia yra išdirbta dirva, tik reikia geros sėklos. Dabar čia mažai kas žino, kas yra A. L. T. S., taip kaip prieš 21 metus, man atvykus Chicago, nežinota apie S. L. A. ir kada nuvykau į 20-tą seimą ir meldžiau delegatų, kad kartą leistų Chicago laikyti S. L. A. Seimą. Ir kad tas balsas iškilmingiausiai pasitiktą, nors š kunigai pasirašę išleido plakatus, draudžiančius dalyvauti „bedievių“ apvaikščiojime. Nuo tų laikų S. L. A. kuopos netik pačioj Chicago pradėjo bujoti, bet po visą Illinois valstiją dar gyvuoja desėtkai kuopų.

Dabar Chicagoj yra didesnė Lietuva, negu 10 Kaunų arba koks kitas pasaulij lietuvių miestas. Čia lietuvių vaikučiai nesigėdi tuos pačius lietuviškus laikraščius gatvėse pardavinėti ir tai viens už kito siulo praeinantiams žmonėms.

Čia „Sandarą“ keliant iš Bostono, nereiktų visų mašinų kraustyti, laikraštis presas galėtų pasilikti Bostone, nes jis nevertas kraustymo. Čia būtų galima kiton spaustuvėn duoti spaudinti laikraštį, tik savoje spaustuvėje surinkti — užstatyti ir mažesnius darbus atlikti, pertai mažiau darbininkų reiktų ir pigiau atsieiti. Ofise būtų galima čia knygų parduoti ir turėti pinigų siuntimo skyrių — isto būtų geriausias pelnas, nes visi tautiečiai siųstų per savo įstaigą.

Jusų žinomas,

M. J. DAMIJONAITIS.

DEL AIŠKUMO. Gerb. M. J. Damijonaitis visiškai bereikalnagai mane bara. Jei tą darytų žmogus nežinodamas Administracijos tvarkos, tai reiktų priminti už klaidą, bet kadangi gerb. Damijonaitis tą tvarką gan gerai žinodamas tą daro, tai yra nesuprantama, su kokiu tikslu.

Visųpirmiausiai daro man užmetimą, kad nepaskelbiau C. V. narių nuomonės apie Seimo nukėlimą. Ant to turiu tiek pasakyti, kad neskelbiau tol, kol negavau visų nuomonės išreiškimo — kaip tik nuo visų gavau, tai ir patalpinome „Sandaros“ Nr. 41, kad būtų visiems Sandariečiams žinoma, kas yra daroma. Kadangi C. V. didžiama narių pritarė Seimo nukėlimui, o musų organizacijos įstatuose yra duodama teisė seimui laiką skirti C. V., tai Seimą ir nukėlime į Sausio mėnesį 1923 m. Nemanau sulaukti kaltinimą nuo Sandariečių, nes tą dariau ne sauvališkai, bet su C. V. didžiulio pritarimu ir įstatų leidimu.

Antras vėl bereikalingas ant manęs užsipuolimas dėl nepaskelbimo nominacijų pasekmių. Sulgys. Dajionaičio pareiškimo, tą galima daryti ir kandidatus negavus, nes, girdi, Seimas galės paskirti kandidatus. Taip, Seimas tą gali padaryti, bet ar bus gerai, jei mes kuopų nuomuos kandidatus paliksime užpakalyje, o Seimo reikalūsime, kad paskirtų naujus? Juč pats

p. Damijonaitis savo sekretoriaavimo laiku to nedarei. Tuo laiku aš ir A. P. Osteika buvome nominuoti į sekr. adm. ir Tamista per Special Delyvery keliais laiškais kreipeisi, kad palaikytume kandidaturas, ir kol negavai kandidatų, tol nominacijų pasekmių neskelbei.

Tolesnei Tamista baratės, kam suvėlavau tą paskelbti? Taip, susivėlavo. Bet kad Seimas nukeltas, o kad ir nebutų nukeltas, ir tai dar nebutų vėlu. Po gavimo nominacijų blankų, tuoj kad ir Tamistai pasiūnciau užklausimą, ar sutinki priimti kandidatūrą į sekr. adm. urėdą. Po užklausimo laukiau net dvi savaites, bet atsakymo nesulaukiau, tada pasiūnciau antrą užklausimą, ir ant antrojo dar užsavaite gavau atsakymą, kad sutinkate. Reiškia, Tamista pats prisidėjai prie sutrukdyimo ir dabar užtai mane bari Tai gal dėlto tas buvo daroma, kad gauti pamatą burimui? Abelnai kalbant, pas mane jokių slaptųjų nebuvo, nėra ir nebus. Ką kada darau, tai su visų žinia.

Dar vienas dalykas. Gerb. M. J. Damijonaitis jau antru kartą agituoja už Sandaros perkėlimą Chicago. Bet kodėl Tamista nepaiškinatę, ką darysime su So. Boston Savings Bank? Juk Tamistos sekretoriaavimo laiku yra padarytas kontraktas „Sandaros“ spaustuvės vietai ant 5 metų, 2 metus jau išgyvenome, o 3 dar yra. Ar užmokėsime jiems už trejus metus \$1,800 ir paliksime? Jei to nepadarysime, juk minėtas Bankas neleis mums išsikraustyti. Jau jei kalbėt, tai kalbėt visapusiškai bent tiems, kurie žino visų reikalų stovį.

K. J. PAULAUSKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

KURI PUSĖ TAKTINGIAU PASIELGĖ?

Ar tie Sandariečiai, kurie Manifestacijose išreiškimui Amerikos valdžiai padėkos už pripažinimą Lietuvos nepriklausomybės, drauge išnešę rezoliucijas pareiškimų formoje Lietuvos valdžiai nepasiganėdinimo kai-kuriais Lietuvos įstatymais, registracijos sistema ir Liet. atstovybe Amerikoje? Ar tie, kurie sveikino Lietuvos valdžią, Liet. atstovybę Amerikoje, nieko neprimindami apie blogus įstatymus, apie blogą atstovybę? Ar užsipelnė Čarneckis nuo Sandariečių pasveikinimą? Ar ne Čarneckis griovė Liet. Piliečių Sąjungą, palaikomą išimtinai Sandariečių? Jos vieton nerėjo įsteigti kitą panašią, ir tik neradę progresyvės visuomenės pritarimo turėjo savo sumanymą likviduoti. Ar ne Čarneckio dėka Liet. Atstovybė paversta į klerikalų propagandos ofisą? Ar ne Čarneckio dėka dabartinė Liet. finansų misija susideda iš masižisto Bielskio? O to viso pasekmės tokios, kad bonų pardavinėjimas visai užmuštas. Kokios aukso didabro vajuus pasekmės? Net skaudu darosi prisiminus! Kuomet paprastas klerikalų atstovas iš Lietuvos atvažiavęs partijos reikalams surenka keturis sykius daugiau, negu Liet. Atstovas p. Čarneckis Liet. valstybei ir dar Liet. valiutai! Ar ne Čarneckio dėka į stočių delegatų suvažiavimą Washington atvyko 10 kunigų ir 6 jiems paklusnų delegatų ir atlaiko vardu Amerikos lietuvių „konferenciją“? Ar ne Čarneckio su klerikalais dėka dabartinė registracija sukėlė visuomenėje audrą, kad jau net klerikalų vadinami geri tėvynainiai reiškia protestus prieš registracijos iniciatoriumus?

Tik ne Čarneckio dėka Amerikos valdžiai pripažino Lietuvą nepriklausoma. Tai kam tas sveikinimas Čarneckio? Tik už gerus darbus atiduodamas kreditas, o ne už blogus. Pagaliaus kuomet

(Tęsa ant 6 pusl.)

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS.

“THE LEAGUE”
Published Every Thursday at South
Boston, Mass.
by the

LITHUANIAN NATIONAL
LEAGUE OF AMERICA,
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULASKAS
Business Manager.
827 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis laikraštis
Leidžiamas kas ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SANDAROS
Prenumerata turi būti apmokama
iš viršaus. Prenumeratos metas skai-
tosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Mo-
ney Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50
" " Kanadoje " \$2.75
" " (Užsieniuose) .. \$3.00

Entered as Second-Class Matter
January 14, 1914, at the Post Office
Boston, Massachusetts, under the Act
of March 3, 1879.

Apžvalga.

A. L. T. S. SEIMO
PERKĖLIMO KLAUSIMU.

Kaikurių A. L. T. Sandaros kuopos paskelbė protestus prieš Centro Valdybos nuosprendį nukelti Seimą į sausio mėnesį, kada bus grįžęs iš Lietuvos A. L. T. Sandaros Pirmininkas. Tiesa, nedaugelis kuopų protestavo, bet visgi buvo protestų. Redakcijos nuomone Seimas būtinais reikiais nukelti, tad ir kuopų protestai netikslingi. Pirmininkas visados yra pagaidaujamas Seime, bet šimet susirinko tiek nepaprastų reikalų, tiek painių klausimų, kurių kitus tik pirmininkas galės išaiškinti, kad be pirmininko šis Seimas tikrai būtų nevykęs. Be pirmininko liktų tiek neišaiškintų klausimų, kad tuo po Seimo prasidėtų begalinės polemikos ir ginčai, kurie prie nieko neprivestų, tik suerzintų besiginčijančius ir išdarytų bereikalingai daug popieros.

NAUJOS ANGLIJOS APSKRITYS PRITARIA SEIMO NUKĖLIMUI.

Pereitą nedėdienį Bostone buvo Naujosios Anglijos Apokrityčio susivažiavimas. Ir čia buvo didelis palinkimas protestuoti prieš Seimo nukėlimą, bet kad dalykai pasiaiškinti, „Susivažiavimas pamatė, kad būtinais reikiais palaukti su Seimu, kol nesugrįš pirmininkas.“

Pirmininkas grįš po rinkimų, gal jau ir po susirinkimo naujojo Lietuvos Seimo. Jis galės parvežti daug žinių ir išpuodžių, kurių nė iš laikraščiu, nė iš draugų laišku negali gauti. Bet tas netik antraeiliis, bet dešimtaeilis klausimas sulęginus su tais klausimais, kurie pačioje Sandarose kyla ir kuriuos busiančiame Seime reikės išrišti. Ir pirmininkui nedalyvaujant jie neišsišriš. Dalykai taip sudėję, kad pirmininkas turi Seime dalyvauti, nes kitaip atsivers tik begalinių surūdžių šaltiniai, kurie negalės išdžiūti net iki antrojo Seimo. Prie to neturime prileisti. Šis besiarštinantis Seimas turi išrišti dabar susitvenkusius klausimus. Atkartojame, kad nematome galimybės kivirčius išrišti, jei pats

prezidentas Seime nedalyvaus. Taip rodosi Redakcijai, iš šalies į dalykus žiurinėiai, ir jos patarimas yra nesipriešinti Seimo nukėlimui. Geistina būtų, kad kuopos, kurios jau yra užprotestavę, atšauktų savo protestus. Pamirškime asmenų kivirčius — mums rupi visos organizacijos labas.

REIKALAUJA DAUGIAU BAUDŽIAVOS.

Sugrįžus iš Lietuvos d-rui Landžiui, Bostono klerikalų vadai prie tos progos spalio 15 d. sušaukė L. D. Sąjungos 1-os kuopos vardu susirinkimą šv. Petro salėje, iš kur paleido savo netikusios agitacijos pluoštą. Klerikalų vadai parėngė, susirinkę davatkėles buk tai priėmė pagyrimus Lietuvos valdžiai už uždėjimą dešimt dolerinėis baudžias ant Lietuvos piliečių Amerikoje. Mums pranešama iš Lietuvos, kad pati Lietuvos valdžia jau mato Atstovybės sumanytos baudžiasvone nelemtumą ir žada tą drakoniską įstatymą atšaukti, o čia davatkėlių vadovai jį užgiri.

Negana to, davatkėlių lyderiai reikalauja da daugiau rimbų savo nugaroms. Jie sako („Dar-ko“ 119 No.):

„Lietuvos autoritetų prašome griežtai paliepti pildyti registracijos įstatymą ir tuomi visus Lietuvos piliečius Amerikoje priversti pildyti pilietines pareigas. Beto Lietuvos autoritetų prašome uždėti speciales mokestis tiems Lietu- von grįžtantiems, kurie nėra aukoję arba nėra pirkę Lietu- vos Laisvės Paskolos Bono. Prašome uždėti specialę mokestį ir tiems beboniams ir neaukavusiems, kurie kreipsis su bile reikalais į Lietuvos atstovybę Washingtone.“

Pagalios Lietuvos autorite- tų prašome būtinais uždrausti įleidimą į Lietuvą tų Ameri- kos lietuvių laikraščiu, kurie agitavo ir niekino auksio si- dabro fondą, ir kurie kursto Lietuvos piliečius Amerikoje nesiregistruoti ir nemokėti mokesčių Lietuvai.“

Akyva būtų žinoti, ar daugelis tame susirinkime buvusių patys yra užsiregistravę. Ir ar ištikrų- jų jie nori to rimbo, kurį jie ne- va kitiems rengdami patys sau gaminasi? Juk tikrai gali pasa- kyti, kad tik maža dalelė viršuj išdėstyta „pareiškima priėmu- sių“ yra pirkę bonus, dėję auksio sidabro fondan ar registravęsi. Kada juos ims visai spausti, tai jie didžiausiai rėks, kad Lietu- vos valdžia „negera“, bet dėlko jie dabar neužprotestuoja tuose susirinkimuose, kuriuose yra ka- lami jiems visoki suvaržymai? Dėlko jie neužprotestuoja prieš tikruosius bonų ir auksio vaju- sus nepasisekimo kaltininkus? Juk aišku, kad kaltė kranta veikt ant vieno p. Čarnecko (jis gi atsako ir už savo tokius „patarėjus“, kaip kun. Kemėšis). Be tinkamos Finansų Misijos negalėjo sektes nė bonų pardavimas, nė auksio sidabro vaju. P. Čarneckis gerai tą nemanė, nes po kelis kartus žadėjo tokią misiją, bet pažadė- jimų neištesėjo. Dėlko? Nes tar- navo daugiau klerikalams, nė kaip Lietuvai. Atvažiavo Ameri- kon regimai įtikintas, kad Ame- rikos lietuvių 90% yra klerika- lai, tad jiems ir ėmė tarnauti. Bet dėlko nepakeitė savo takti- kos, kaip tik pamatė, kad taip nėra?

Taigi jus suvadžiotieji, kurie buvote šv. Petro salėje spalio 15 d., atšaukite savo kvailus nutari- mus. Jus norite laisvės, gerovės, o ne pančių, suvaržymų ir cen- zurų. Protestuokite prieš varžan- čius jus laisvę, o nesiprašykite sau suvaržymų. Netrokškite su- varžymų nė savo artimui — toks troškimas nekriščioniškas. Tie, kurie jus gundo prie kitų skria-

dimo yra Kristus mokslui prie- šingi. Ir da atsिमinkite lietuvių

priežodį: „Kvaili ir bažnyčioje muša.“

A. V.—CIUS.

LIETUVOS ŽEMĖS UKIO IR PRAMONĖS PARODA

(Tąsa)
Toliau eina, laukų, sodų, dar- žų ir miškų, durpynų ukiai. Že- mės Ukio ir Valstybės Turtų Ministerijos paviljone išstatyta įvairių žemės ir miškų ukio eks- ponatų. Įėjus į paviljoną, kairėj pusėje randasi įvairių Lietuvos balių vaizdai ir tų balių žemės šmotai. Padėta įvairių durpynų samany, durpynams tyrinėti pa- bukliai: gražtai ir kit. Sudėta ke- letas durpių pavyzdžių: kastinių durpių iš Simanėliškių durpyno, iš Ežerėnų ir Amalvos pelkių ir kit. Ant sienos kabo atvaizdai, kaip mašinos kasa ir drabsto durpes. Mintinių durpių pavyz- džiai paimti iš Ežerėčio, Radvil- liško, Pelemono pelkių ir kit. Vienas atvaizdas stovi „Heinen“ sistemos durpynams kasti ir svarstyti mašinos, kuria dirba- ma Ežerėčio pelkėse. Nudėta ei- bės įvairių javų šiaudai su var- pomis. Vokiečių-Svedų javų sėklų gamintojų sąjunga „Smalof“ patiekė įvairių sėklų ir javų, kurie atsižymi matomu derlingu- mu. Kiek daugiau šios rusies eksponatų turi patiekęs Dotnā- vos žemės ukio ir miškų mokyk- los skyrius. Apart jų, yra dar išstatyta entomologijos kabineto rinkinys, kur randame visų Lie- tuvoje esamų vabzdžių. Juos iš- žiūrėjus, aiškiai matoma, koks didelis Lietuvos vabzdžių pasau- lis. Negamininkas žmogus gau- na patirti, kad jis šiose žiniose yra profanas. Pasirodo, kad jis pažįsta tiktai labai maža, sulygi- namai, vabzdžių skaičių. Kadangi minėtoji mokykla yra gerai pastatyta, tai iš jos išstatytų pavyzdžių matos, kiek ji jau yra pasidarbavusi. Matome, dar iš- statytus modelius: medinės ir cementsinės karvėms ēdžios, se- lekcinės stoties įvairių išauginti- ū augalų. Lietuvos dirvai pa- žinti, čia, supilta dėžėse žemių (dirvožemių) iš įvairių Lietuvos laukų: Gulbiniškio kaimo me- rgelis, Dotnavos miestelio prie- smelis, Krakui valseiaus dirva, Palangos Viliniškių dvaro prie- molis ir tt. Taipgi, parodyta Lie- tuvos molų analizas, Lietuvos durpių peleningumas kiekvieno- jės apskrityje.

Iš pieno ukio randame sviesto rušis: rauginto, pasterizuoto ir kitokio pieno. Iš piešinių (dia- gramų) aiškiai matoma pašaro įtakingumas separuoto pieno su- dėčiai ir jojo riebumui, pažymėtu nuošimčiais.
Užkampyje išstatyta Lietuvos mineralų rinkinys. Jie išskirstyti į tris dalis. 1) Lietuvoje esami mineralai, 2) svetimų kraštų mineralai ir 3) tokie Lietuvos mineralai kaip klintys, kreida, pelkių ruda, gipsas ir kit.

Toliau, seka Aukštosios Frei- dos daržininkystės ir sodinin- kystės ir Karmeljavos ukio mo- kyklos eksponatai. Pirmoji turi išstačiusi: pamidorų, sorų, griežčių, arbužų, barščiu, gyvu- linių ir valgomų morkų, dnyų, petruškų, kalifijorų, įvairių bul- vių, svogunu, Braunsveigo ko- pustų, raudonųjų kopustų ir kit. Antroji mokykla — visokių gar- dumynų: vaisinių gėrimų, svyų, marinuotų sofo ir daržo produk- tų; sviestų, surių, pyragai ir py- ragaičiai, tortai ir kitoki užkan- džiai.

Apskritai tarant, žemės U- kio ir Valst. Turtų M-jos pavil- jone išstatyta: žemės ukio, miškų, Lietuvos vandeny, durpynų ir mineralų skyriai.

Šalia šio paviljono stovi gar- sioji Lietuvoje šiauliu „Ruta.“ Čia sukiojasi jaunučiai su jau- nuolėmis, perka saldainsius. O to- liau paėję atsigeria Wolfo alaus. Iš statybos dalykų reikalinga

pažymėti nesenaį įsikurusios na- mų statymo bendrovės „Ambi,“ kuri parodoje atsižymi savo fab- riko dirbiniais. Randame: ce- mentinių, turinėjų tiesaus kam- po formą, plytų. Iš šitų plytų statoma 30 centimetrų storumo sienos. Plytų „Ambi“ vienas kvadratinis metras sienos su vi- su darbu kaštuoja 2,000 auks. Taigi visas namas be stogo, lu- bu, grindų, durų ir langų kaštuo- ja 400,000 auks. „Ambi“ taipogi dirba degpades po 17 auks. kiek- viena. Antrą vietą užima Rytų Prusijos Sąjungos išdirbiniai iš kalkių ir smėlio: plytos ir kiti. Taip pat naminės degpėdės (do- kalkos). Šios plytos Virbalyje (prie vokiečių rubežiaus) kaš- tuoja 10 auks., o degpadė 20 auk.

Vakary pusėje eina įvairėny- bių, jeigu taip galima pavadinti, paviljonai.

Randame „Pirmoji lietuvių džiovykla su produktų konser- vavimu“ L. Berkertaitės. Išsta- tyta įvairių uogų, vaisių, žuvies ir mėsos konservų.

„Pėda“ — pirmoji elegantiš- ka reikmenų dirbtuvė: kvapalai, muilas ir kitoki kosmetikos daiktai. „Modės Elegantes“ sky- rius — tualetiniai daiktai. Apie jį sukiojasi skrybėliuotos po- nios ir panelės. Įvairių madų tualetai pritraukia jų akį.

Kupiškio Progimnazijos Moksleivių Gyvenimas

Kad Kupiškio 4 klasių progim- nazija veikia, jau bus bene šeši metai. Ji kelių pažangesnių žmo- nių iniciatyva tapo įkurta dar laike vokiečių okupacijos.
Pradžioje jos gyvenimo, mo- kykla buvo besistojanti ant gerų pamatų, t. y. kuomet buvo pa- skirtas Direktorium gamt. V. Didžiulis (socialdemokr.), žmo- gus sąžiningas ir gerų norų.
Jis, žinoma, nežiūrėjo į mo- kyklą partinėmis akimis ir sten- gėsi, kad kogeriausiai sutvarkius mokyklą.

Bet dėja! Tas netiko labai ka- pelionui kun. A. Kripaičiui, kad negali ant savo „kriščiūnisko“ korpulio tempti mokyklą. Ačiu jo demagoginiam darbam, Vo- kiečių karo komendantas įsakė direktoriui per 24 val. apliešti tarnystę ir išsikraustyti iš ap- skričio. Mokiniai visi labai gailė- jo kaip pedagogo ir rodos ne- buvo tokio, kuris būtų neverkęs. Kad išreikšus užuojautą ir paro- džius vokiečių valdžiai ir moky- tojams, mokiniai pusantros pa- ros nelankė mokyklą.

Tuomet direktorium tapo pa- skirtas pats kapelionas. žinoma, tada, pusę pamokų valandų ku- švedavo politikiam pasikapbėji- mam ir „kriščiūnių“ agitacijai. Mokinius tyčia kiršino, kad tik kokių nors budu iškrausčius iš mokyklos „aušrininkus“ ir „be- dievius.“

Vietoj, kad išauklėjus gerus žmones, gerus piliečius iskiepjo tarpe mokinių neapykantą (žino- ma už pažiuoras), kuomet „aušri- ninkai“ ir kiti pažangesni (tuo laik buvo gerokai suaugusių ir subrendusių moksleivių) darė kur nors nuo vokiečių žandarų pasislėpė miške ar sodžiuje lavi- nimos susirinkimus, tai „ateiti- ninkai“ liuosi budami nuo vokie- čių žandarų, arba pinigais lošė, arba net ir „Rum“ gėrė.

Ir kaipgi atsiliks mokiniai, kuomet tą patį darė mokytojai? Žinoma, jie pasisėmė nuo moky- tojų pavyzdį. Ir tas pavyzdis dar netik šiandieną neišnyko, bėt dar giliau šaknis įleido. Šimet man

keletą kartų teko buti mokslei- vių 3-4 klasės tarpe ant buto ir kiekvieną kartą lošė „Ocką“ iš auksinų. Taip pat ir rukė biau- rius cigaretes. Lošia ne vieną ne dvi valandas, bet išisą naktį, stengdamos vienas antrą kola- biausiai atvirai akyse apvogti (išlošti). Lošimas, ištikrųjų yra ne kas kita, kaip tik vieša akyse vagystė, kaip tik lengvo pelno gaudymas iš savo artimiausio draugo. Rodos čia tą kelią turėtų užmirsti mokykla, vienok to nė- ra. Ir kaipgi bus? Jei mokytojai per kiauvas naktis - lošia, geria (pajokauja), tai mokiniai mano, kad tai ištikrųjų „šumnu“ ir jie tą patį kartuoja. Vienok mokyto- jai to nežino, gal nenori žinoti, ką veikia jų auklėtiniai ir kaip elgiasi.

Girdėti ir daugiau tokių pa- vyzdžių.

Ir reikia tik pasiteirauti, o vi- suomet tą puikų pavyzdį sutiksi ten, kur karšti „katalikai“ moky- tojai.

Reikia turėti omeny, kad ir Kupiškio progimnazija grynai „katalikų“ peidagogų vedama, apart vienos, antros mažos išim- ties.

Vietoj, kad dorai auklėjus moksleivius, kad jiems aiškinus įvairius gyvenimo klausimus, kad rengus į blaivų gyvenimą, kad išauklėjus dorus piliečius, mūsų „katalikai“ peidagogai vi- sai elgiaisi atbulai. Jiems svarbu kriščiūnių asilų skaitlius, o ne žmonės, ne gyvenimas blaivus.

Pas mus mokyklose stengia- mos jaunos nesubrendusius moksleivius užtempti ant „kriš- čioniško“ korpulio, išnaudoti „krišč. dem.“ partijos tikslams.

Ir kurgi tie garsieji „kriščiū- nys demokr.“ peidagogai mano nuvesti tuos jaunuolius?
Į tą klausimą lai jie patys at- sako.
O žmogui blaiviam ir pikta ir juokas ima iš tokių mokslo keliu.
Apie tai turėtų nors jaunas moksleivis pats pagalvoti giliai, jei tuo klausimu nesirupina jo tėvai, kad anksčiau ar vėliau nelikus gyvenimo vergu, ir fana- tišku juodojo internacionalo klapčiu.
Tas pats ne viename Kupiškų- je, bet ir Utėnoje ir Linkuvoje ir kitur, t. y. kur tik mokykla kleri- kalų rankose. N— as.

AMERIKOS LIETUVIAMS.

Kaunas rugs. 30, 1922m.
Gerbiameji!
Lietuvių Moterų Globos Komiteto Valdyba šiuo siunčia savo širdingiausiai padėką visiems Ame- rikos lietuviams, suteiku- siems mūsų globojamiems naš- laičiams nemaža paramos tiek pinigines tiek ir moralės.
Komitetas, kurs šiuo metu iš- laiko 2 prieglaudi, vieną Kaune, kitą provincijoje, ir globoja apie 250 našlaičių. Gerbiameji, be jusų pašalpės vargu but galėjęs išsilaikyti. Iš metinės apyskaitos Tamstos tai pamatysite.

Komiteto darbas kasdien ple- čiasi, turime amatų dirbtuves, siuvyklą, juostų audimo dirbtu- vę. Šiomet dalyvavome savo iš- dirbiniais Lietuvos Ukio paro- doj ir gavome joje pagyrimą I- ojo laipsnio. Kas nuveikta ir kas daroma, galėjote Tamstos ne kartą įsitikinti iš apsilankusių Lietuvoje Amerikeičių; jie pas- mums visada yra laukiami ir sutin- kami kaip brangiausi svečiai.

Mes norime ir stengsimės visą laiką laikyti kotampriausius ry- šius su Jumis, nes šiuo metu A- merikoj yra susisipietę geriausi Lietuvos vaikai. Tie ryšiai, aiškų, tegali but išlaikomi organiza- cijos keliu. Todėl prašome neat- sakyti, jei dar nesate įsteigę ar nesate nariai — steigti Lietuvių Moterų Globos Komiteto Skyrius Amerikoje ir renkant auksa- mažinti vargą ir skurdą, kurs viešpatuoja dar vis karo nualin- toj Lietuvoj.
Mūsų tikslas — kad nė vienas

karo našlaitis neturėtų likt be pastogės, neturėtų jieskot sau duonos gatvėje. Jis, žinoma, ne- paprastai sunku įvykdyti, nes nuolat tenka susidurt su lėšų klausimu.

Jų jieskomā visur, kur tik ga- lima.

Jei kartais pas jus kiltų min- tis plačiau sužinoti apie mūsų darbā arba gauti informaciją, prašome visada kreiptis į mus — sutiksime su didžiausiu malonu- mu.

Taigi dar kartą tariame Ame- rikiečiams savo nuoširdų ačiu už tiek daug padarytą manyda- ni, kad ir ateityje nepamirsite vargšų Lietuvos našlaičių.
Aukus prašome siųsti L. M. G. K. vardu per kurį nors bankā.
Su aukšta pagarba,
D. Sleževičienė,
LMGK. Pirmininkė.
B. Grigaitytė,
Sekretorė.

Protestai.

REZOLIUCIJA.

Kaslink Amerikos lietuvių registracijos.
KADANGI Lietuvos valdžia išleido patvarkymą ir paskelbė per Lietuvos atstovybę Wash- ingtone, kuriuomi reikalauja, kad visi lietuviai Amerikoje gyve- nanti užsiregistruotų iki gruod- džio 9 d. 1922 m. ir užsiregistr- uodami užsimokėtų po 10 doli- rių;
KADANGI neužsiregistravusi- sieji yra taip užuriai baudžiami, kaip tai atėmimas Lietuvos pilietystės ir visų tiesų sugrįžus Lietuvon —

TODĖL mes, S. L. A. 57-ta kuopa, turinti 600 narių, laikytame mūsų mėnesiniame susirin- kime spalio 1 d., 1922 m. S. P. D. svetainėje, 29 Endicott St., Wor- cester, Mass., griežtai protestuo- jam prieš tokį Lietuvos valdžios nusistatymą kaslink savo išėvių, ir atsišaukiame į Amerikos lie- tuvių visuomenę, kad nė vienas nesiregistruotų ir neremtų to- kio atžagareiviško valdžios.

SLA. 57 kp. Rezolucijos Komitetas:
J. K. Karazija,
V. Novikas,
J. K. Šaloviejus.

BROOKLYN, N. Y., spalio 1 d.
Lietuvių Neprigulmingas Kliu- bas, 55 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y. laikytame susirinkime spalio 1, 1922, svarstė įstatymą iš birželio 9, 1922, kuris verčia Lietuvos piliečius, gyvenančius Amerikoje, išsiimti Lietuvos pasus ir mokėti \$10.00 pirmuose metuose ir po \$5.00 kituose me- tuose kaipo mokesť Lietuvos valdžiai.

Kadangi Lietuvių Neprigul- mingas Kliubas nuo pat savo su- siorganizavimo dienos rėmė ma- terialiskai ir moraliskai visus Lietuvos reikalus, kaip: pirko pagal išgėlę Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus, aukojo įvai- riems Lietuvos reikulams ir da- lyvavo visokiose išskilmėse, ku- rios buvo surištos su Lietuvos garbe, ir todėl Kliubas mano turintis moralę teisę tarti žodį link viršuj minėto Amerikos lie- tuviams netinkamo įstatymo, ir ganėtinai apsvartęs dalyką, randa:

1. Kad tokis Lietuvos valdžios įstatymas yra darantis gedā jaunai Lietuvos Demokratiškai Respublikai, o kartu ir laisvę mylinčiai lietuvių tautai, nes to- kis įstatymas yra liekana seno- viško autokratizmo, ir netinkan- tis šių dienų demokratijai, ir
2. Tokis įstatymas yra širdgē- la kiekvienam Lietuvā mylin- čiam, nē jis užgauna kiekvienā tėvynainį ir atstumia visuomenę nuo teikimo Lietuvai tolesnės pagalbos, ir todėl Lietuvių Ne- prigulmingas Kliubas, matyda- mas, kaip pirmesnieji tėvynai- niai šiandieną griežtai atsisako

nuo tolesnio Lietuvos rėmimo, nutarė išreikšti protestą prieš tokią įstatymą, kuris verčia svetur gyvenančius Lietuvos piliečius imtis pasus ir mokėti dešimtines, ir kartu prašo Lietuvos valdžią, kad tas netikęs įstatymas būtų panaikintas ir kad Lietuvos Seimas atatinamai tą reikalą sutvarkytų. Antraip visokis Lietuvos valdžios kreipimasis prie Amerikos lietuvių bus veltus.

Ir nutarta šią protesto rezoliuciją nusiųsti Lietuvos valdžiai, Lietuvos atstovybei Amerikoje ir spaudai.

Albert Bender, pirmininkas.
Pranas M. Andrius, sekr.

WATERBURY, CONN.

Rezoliucija prieš registraciją.
Waterburio Lietuvių Progresyvių Draugysčių Sanjūsis, susidedantis iš 18 draugysčių, laikydamiesi mėnesiniame susirinkime rugsėjo 29 d., 1922 m., nutarė išnešti protesto rezoliuciją prieš Lietuvos valdžią. Kadangi Lietuvos valdžia šį patvarkymą paskelbė per Lietuvos atstovybę Washington, reikalaujama, kad visi Amerikoje gyvenantys Lietuvos piliečiai užsiregistruotų iki gruodžio 9 d. 1922 m. ir užsiregistruojantieji turės užsimokėti kas metai po 10 dol.;

Kadangi neužsiregistruojančiųsiems grumoja atėmimu Lietuvos pilietybę ir konfiskavimu jų turto Lietuvoje.
Tokis Lietuvos valdžios patvarkymas yra negirdėtas istorijoje.

Taigi Lietuvos valdžia, atsidėkavodama Amerikos lietuviams už pirkimą bonų ir rėmimą jos finansiskai bando uždėti retėžius ant jų sprandų ir surakinti jų laisvą protavimą.

Jeigu Lietuvos valdžia pasiels sauvališka, tai mes, Waterburio progresyvė srovė, busim priversti atsisakyti nuo rėmimo Lietuvos moraliai ir pinigiskai.

Komisija:
A. Šeštakauskas,
Thomas Matas,
Vincas Bagdanavičius.

LIETUVA OFICIALIAI UŽMEZGĘ DIPLOMATISKUS SANTIKIUS SU AMERIKA.

Kaip tik gerb. Valdemaras Čarneckis gavo iš Lietuvos Vyriausybės dokumentus, paskiriančius jį būti pirmuoju oficialiu Lietuvos atstovu prie Amerikos vyriausybės, tuojaus, spalio 10 d. apie tą gautą paskyrimą pranešė Valstybės Sekretoriui p. Charles Hughes'ui, klausdamas, kada galės pas jį atsilankyti ir įteikti savo kredencijalus. Val-

stybės Sekretorius tą pačią dieną atsiuntė atsakymą, kad jam bus labai malonu priimti Lietuvos Atstovą ant rytojaus, t. y. spalio 11 d. Tą dieną 3 val. po pietų Lietuvos Atstovas gerb. V. Čarneckis, lydimas Jurisconsulto B. Mastausko ir Sekretoriaus M. Viniko atsilankė pas Valstybės Sekretorių, tenai įteikė savo kredencijalus ir perstatė jam p. Mastauską ir p. Viniką. P. Hughes išreiškė nepaprastai nuosirdų pasveikinimą (particularly cordial welcome) pažadėjo musų atstovui pilną Valstybės Departamento kooperavimą ir pareiškė pasitikėjimo, kad drauginiai santykiai tarp Amerikos ir Lietuvos bus dar labiau išvystyti. Taip pat pažymėjo, kad jisai žina, jog Suvienytose Valstijose yra daug lietuvių ir kad jie vaidina svarbią rolę Amerikos ekonominiame gyvenime.

Išėjęs iš Valstybės Sekretoriaus ofiso Lietuvos Atstovas padarė vizitą Valstybės Sekretoriaus pagalbininkams (Assistent Secretaries) p. Harrison'ui ir p. Bliss'ui.

Valandai laiko praslinkus Sekretorių p. Hughes ir abudu jo asistantu grąžino vizitą, atsiųdami savo vizitines korteles. Tiem dviem žygiais, t. y. greitai paskyrimo audijencijos ir greitai vizitos sugražinimu Amerikos vyriausybė norėjo parodyti Lietuvai ypatingo palankumo. Kiek teko girdėti, kaip kurioms kitoms valstybėms prisieina ir ilgokai laukti audijencijų ir revizitų.

Taigi nuo 1922 m. spalio 11 d. diplomatiniai santykiai Lietuvos su Amerika skaitosi oficialiai užmegsti.

Toji diena mūsų tautai įkils istorinė, nes jos reikšmė yra labai didelė dabar, bet dar didesnė galės tapti ateityje. Didžioji ir stiprioji pasaulio respublika pasveikino kaip lygią sau seserį vėl atgavusią laisvę Lietuvos respublika. Didžioji Amerikos respublika daug prisidėjo prie Lietuvos paluosavimo. Lietuva savo dalelę pridėjo prie Amerikos stiprybės išauginimo. Kiek tų abiejų tautų bendravimas ateityje suteiks geru joms abiems — šiandien dar sunku viską ir permatyti. Bet pradžia graži, vilties ateičiai daug. Taigi lai gyvuoja koartimaisi ryšiai tarp Suvienytų Valstijų ir Lietuvos. Liet. Inf. Biuras.

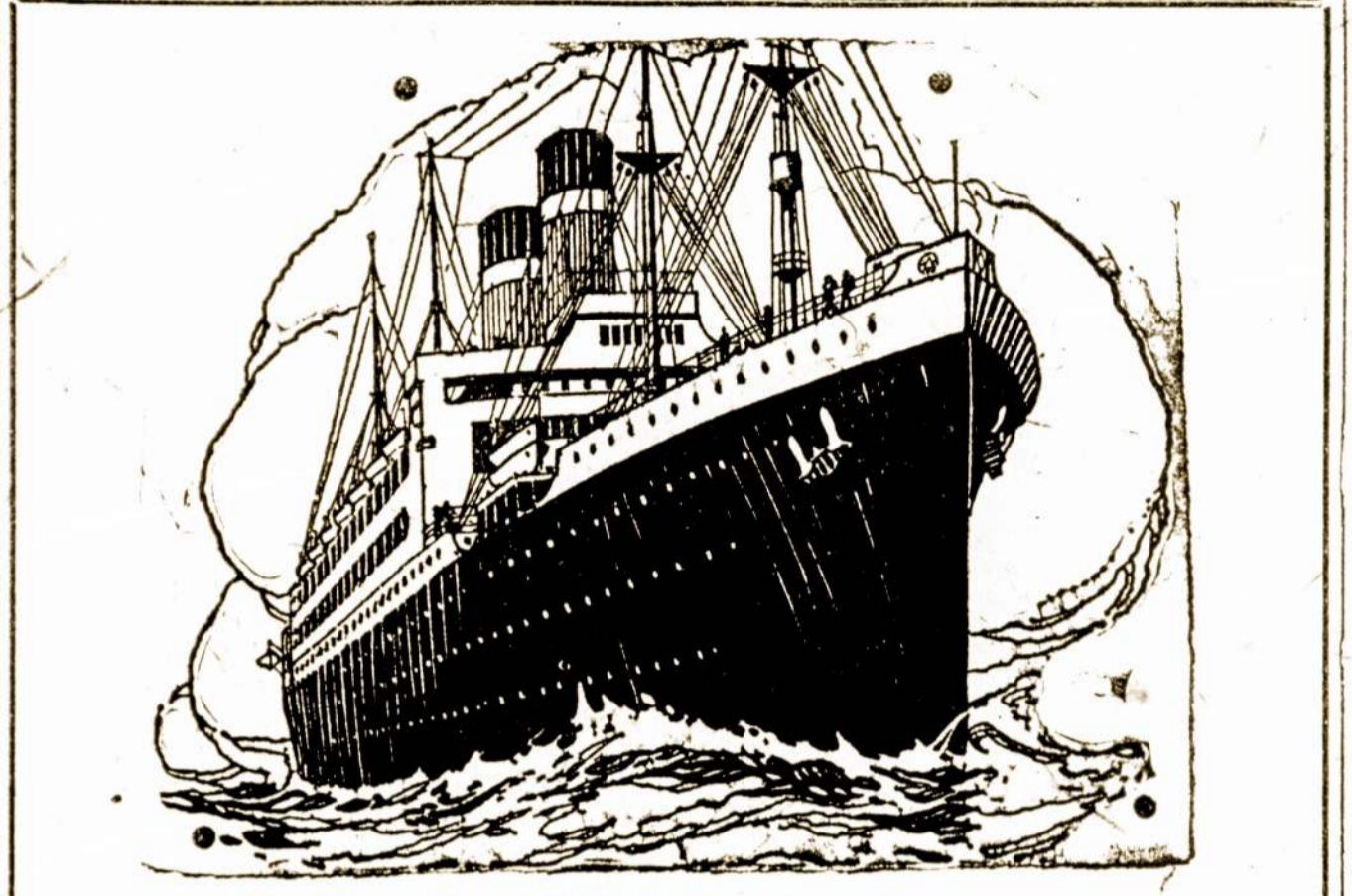
"Bedievis" yra pravardžiavimo žodis, kurį krikščionys ir Mahometonai, jų nusižeminime, sutinka pritaikinti prie tų, kurie skiriasi nuo jų. — Huxley.

Kada škotijos (Presbiterijonų) Kirkė buvo viršiausioje galibėje, veltui mes įieškotume instucijos, kuri galėtų su ja lenk-

tyniauti, išskiriant Ispanijos Inkviziciją. Ji buvo viena iš šlykščiausių tironybių kada nors matytų ant žemės. — Buckle.

Puikus Balius!

Sandaros 65-ta kuopa Scrantone laikys savo metinį Maskarados šokį. Spalio 24-tą d. 1922 m. ant Lincoln Svetainės, 1508 N. Main ave, 8-tą val. vakare. Kaip visados Sandaros kuopa stengiasi savo svečius palinksminti kogeriausia. Už gražiausius ir navatniausius Kostiumus bus dalinamos dovanos auksu. Tikietai 50c. vyrams ir 35c. moterims ir merginoms. Meldžiam visų koskaitlingiausia atsilankyti, pelnas vakaro skiriamas prieglaudos našlaičių namams Kaune. Su pagarba KOMITETAS.

S. V. Laivai Mielai Jums Patarnaus

Didelis laivynas, valdomas S. V. Valdžios ir operuojamas United States Linijos, pilnai gali Jums patarnauti. Laivai plaukia tarpe New Yorko ir Senos Tėvynės.
Dideli, smagus, vėdinti ir švarūs kambariai trečios klasos pasazieriams. Kajutos dėl 2, 4, ir 6 ypatų su atskira lova kiekvienam. Maistas yra geriausios rūšies, gerai pagamintas. Trečios klasos pasazierių reikalavimai greitai ir mandagiai išpildomi.
Dideli kambariai rukmū, skaityklos ir kitoki parankumai, retai teirngiami trečios klasos pasazieriams.
Šis puikus patarnavimas suteikiamas visiems. Pasiųsk mums žemiaus telpanti informacijų blanką ir gausi dykai knygučių, spausdintą tavo kalboje; iš jos sužinosi viską apie šiuos gražius laivus. Rašykite šiandien.

Apmokėjimai

Jeji nori parsitraukti draugus ar gimines iš Senosios Tėvynės, apmokėk jų kelionę per UNITED STATES LINES. Užtikrink jiems gerą patarnavimą, patogumų — tegul jie keliauja po ZVAIGZDĖTOS VĖLIAVOS GLOBĄ.

Reikalauk Knygos

Rašyk šiandien dėl pilnų informacijų. Dasižinokite apie gražius Suvienytų Valstijų laivus, plaukiančius į Europą. Jokių už tai pareigų neturėsi. Pasiųsk blanką šiandien.

INFORMACIJŲ BLANKA.
U. S. Shipping Board
Passenger Dept. 684 KU,
45 Broadway, New York City.
Malonekit prisųst knygučių veltui dėl autoritetingų faktų kelionei. Taigi informaciją apie U. S. Linijos laivus į Europą ir iš anksto apmokamus keleivius.
Vardas
Adresas
Miestas Valst.....

Informacijų apie laivų išplaukimą ir laivakortes reikalaukite adresuodami
UNITED STATES LINES
Moore and McCormack, Inc. Roosevelt Steamship Co., Inc.
45 Broadway, New York City.
110 S. Dearborn St., Chicago, Ill.
92 State Street, Boston, Mass.
Managing Operators for
UNITED STATES SHIPPING BOARD

ŽIEMOS VAKARAMS

Sulaukus žimos kiekviena organizacija bei jaunimo draugijėlės rengia vakarus. Sandaros Adm. kaip tik galima gauti puikų scenišką veikalą "Gyvenimo Verpete" 5-kių veiksmų dramą. Lošime dalyvaują 4 merginos ir 8 vyrai. Veikalas labai puikus, išpudingas ir lengvas sulešti. Knygelės kaina 45c. Sandarjėčiai bei šiaip jaunimo organizacijos pasinaudokite šia proga!
"SANDARA"
327 E Street, So. Boston, Mass.

Lietuvos Įstatymai

Ką tik gavome iš Kauno Lietuvos Įstatymus. Didelė knyga 6x9 tvirtais apdarais 1032 puslapių kaina tik \$3.00. Norinti išsigyti šią knygą pasiskubinkite, nes jų nedaug gavome ir greitai išsi-parduos. **SANDARA**, 327 E St., So. Boston 27, Mass.

Net ir kudikiai pastebi!
Ir yra taip legva visiskai iš galvos pašalinti pleiskaną. Tik kelis kortų panaudojus
Ruffles
tą pleiskanų mirtinajį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir *Ruffles* pagelbės jums visuo met ja tokia užlaikyti. Svairi galvos oda užlaiko plaukus puikiais — pleiskanos tuojaus sunaikina juos.
Nusipirkite bonę *Ruffles* savo aptiekoje šiandien už 65c., arba prisųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į laboratoriją.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

A. L. T. S. Kuopų Viršinių

ADRESAI.

- 1 Brooklyn, N. Y.
- A. Mikalauskas, 123-125 Grand St.
- 2 Shenandoah, Pa.
- Miss. M. Kudiuitė, 214 E. Lloyd St.
- 3 Mahanoy City, Pa.
- St. Gegužis, 38 E. Main St.
- 5 k. Baltimore Md.
- K. Keidošius, 613 Redwood St.
- 6 Silver Creek, Pa.
- P. Raudonaitis P. O. Bx 151
- 7 So. Boston, Mass.
- S. Mockus, 266 Bolton St.
- 9 k. Cambridge, Mass.
- V. A. Visminas, 55 Plymouth St.
- 10 New Haven, Conn.
- V. Alksninis, 106 View St.
- 11 Waterbury, Conn.
- A. Orantas, 52 Fox St.
- 12 Lawrence, Mass.
- F. A. Kincevičius, Sta. 12 BOX 476
- 13 k. Westfield, Mass.
- M. Žvionis, 8 White St.
- 14 k. Frackville, Pa.
- K. Makuškas, 132 N. Balliet St.
- 15 Bridgeport, Conn.
- E. Bukšutė, R. D. 4, BOX 69
- 16 k. Worcester, Mass.
- A. Kriaucialis, 325 Millbury St.
- 17 Grand Rapids, Mich.
- Greičaitis D., 1425 Hamilton Ave.
- 18 Cleveland, Ohio.
- J. P. Garmus, 1329 St. Clair Ave.
- 19 Newark, N. J.
- M. Dvareckas, 71 Warwick St.
- 20 k. Haverhill, Mass.
- J. Zavadskas, 62 Margin St.
- 21 Rochester, N. Y.
- S. Klimaitis, 71 Haff St.
- 22 Newton Upper Falls, Mass.
- S. Pačkauškas, 9 Riverside St.
- 23 Chicago, Ill.
- K. J. Semaška, 1834 Wabansia ave.
- 24 k. Montello, Mass.
- A. Vaitkus, 146 Sawtelle St.
- 25 Chicago, Ill.
- K. Vilkevičius, 656 W. 47th St.
- 26 Portsmouth, N. H.
- Jonas Peckus, 129 Bartlett St.
- 27 Pittston, Pa.
- A. Galinskas, 123 N. Mains St.
- 28 k. McAdoo, Pa.
- J. Matonis, Box 521
- 29 Detroit, Mich.
- J. Laukonis, 9526 Charel St.
- 30 Brooklyn, N. Y.
- Ed. Zukauskas, 724 Ocean Parway
- 31 Rockford, Ill.
- V. Grajauskas, 513 Lincoln Ave.
- 32 k. New Britain, Conn.
- J. J. Kadžiauskas, 26 Dewey St.
- 33 k. Norwood, Mass.
- J. M. Pečiulis, 37 Dean St.
- 34 Dayton, Ohio.
- Tamas Sakaitis, 251 Alton Ave.
- 35 Racine, Wis.
- M. Kasparaitis, 1024 Lockwood ave.
- 36 Pittsburgh, Pa.
- J. Virbieckas, 149 Moultrie St.
- 37 Long Island City, N. Y.
- A. Repečka, 283 Jackson Ave.
- 38 Paterson, N. J.
- Keršulis Juozas, 52 Straight St.
- 39 Elizabeth, N. J.
- B. Kopustaitis, 231 Pine St.
- 40 West Lynn, Mass.
- V. Valkevičius, 431 Summer St.
- 42 k. Philadelphia, Pa.
- S. Civilis, 2634 E. Ontario St.
- 43 k. Pittsburgh, Pa.
- V. J. Kunča, 1511 Manhattan St.
- 45 k. Cliffside, N. J.
- J. A. Karsokas, P. O. BOX 236.
- M. Mikalonis, 12 Cedar St.
- 46 Hartford, Conn.
- M. Mikalonis, 72 Cedar St.
- 47 Tamaqua, Pa.
- Apanavičius A. 500 E. Union St.
- 48 Kenosha, Wis.
- Fr. Zakarevičė, 39 N. Edward St.
- 49 Lowell, Mass.
- S. J. Saulėnas, 214 Charles St.
- 50 Canton, Mass.
- J. Šimauskas, 236 Mechanic St.
- 52 Gardner, Mass.
- M. Stakėnas, 219 Pine St.
- 53 Westville, Ill.
- V. Mažrimas, 137 Jefferson St.
- 54 Lewiston, Me.
- J. N. Čereškevičia, P. O. Box 197.
- 55 Wilkes Barre, Pa.
- J. Mickevičius, 59 Harkins Lane.
- 56 k. Wanamie, Pa.
- Alena Frankuitė, P. O. Box 27
- 57 k. Union City, Conn.
- Fel. Vilkas, 548 High St.
- 58 k. Homestead, Pa.
- Bol. Mikielionis, 334 Second St.
- 59 Thompsonville, Conn.
- J. F. Makoveckas, 51 Pleasant St.
- 60 Ansonia, Conn.
- A. F. Gudžiunas, 95 Liberty St.
- 63 Perth Amboy, N. J.
- J. Zaveckas, 719 Carson Ave.
- 64 Binghamton, N. Y.
- J. Vaitiekunas, 3 3/4 Tracey St.
- 65 Scranton, Pa.
- Mrs. K. A. Garmus, 1102 Pierce St.
- 67 Amsterdam, N. Y.
- Ad. Petryla, 123 E. Main St.
- 68 Providence, R. I.
- P. Sinkevičius, 50 Wayne St.
- 69 Kingston, Pa.
- S. Tamulevičius, 11 W. Grove St.
- 72 k. Los Angeles, Cal.
- J. Juozapavičius, 2016 Allessandro St.
- 73. Greenfield, Mass.
- S. J. Kazlauskas, 5 Laurel St.
- 74 k. Bristol, Conn.
- B. Velicka, 53 Foley St.
- 75 k. Chicago, Ill.
- S. Grišius, 1822 So. Halsted St.

76 k. Cicero, Ill.
J. Strumskis, 1243 So. 48-th ct.
77 k. Chicago, Ill.
J. Vaišvilas, 4600 S. Paulina st
P. S. — Jeigu kurių antrašai būtų negerai paduoti, malonėkite pranešti, tai pataisyšime.

Jis linksmas, nes turi
BAMBINO
Vaistžainklis Reg. S. V. Pat. Biuro
Kadikiai mėgsta jį!
Jie prašo daugiau!
Bambino yra geriausia gyduolė nuo užkietėjimo, diegimo ir kitų vidurių suirimų. Veikia greitai ir visiskai. Jis yra geriausias kudikių drągas.
35c. aptiekoje arba už 40c. prisiunčiame tiesiai iš laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

PR. ŽIVATAS.
Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.
OFISO ADRESAS:
1836 N. Main St., Scranton, Pa.

Oregon 3995-M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St.
Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras, ir Chirturgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M. nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytiais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršui "Iver Johnson" kautuvė
Patyręs dentistas, priems mos kainas. Atsara subatom po pietų. Nedėliomis pagų sutartį. Telephone Park 3311

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 7
— 1 po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakarais.
509 Broadway, Kamoas G. E.
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akių Specialistas.
399a Broadway,
Tarp: E ir F gatviu. South Boston.

Darbininko Draugas
PAIN-EXPELLER
Vaistžainklis užreg. S. V. Pat. Ofisa.
Garsus per daugiau kaip 50 metų.
Tėnyk Įkaro (Anchor) Vaistžainklis.

Žinios iš Lietuvos!
Piliečių Teisės ir Registracija
Vilniaus Jubilėjus 600 Metų
ORGANIZACIJOS SVARBA AMERIKOS LIETUVIŲ REIKALAI. ŠIAIS SVARBIAIS KLAUSIMAIS YRA RENGIAMOS
PRAKALBOS
KURIOS ĮVYKS
Utarninke, Spalio 24 d., 1922
M. Meldažio Svetainėje,
2244 W. 23-rd Place. Chicago, Ill.
Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga veltui.

NEPRALEISKITE ŠIOS PROGOS.
Tai bus vienintėlė šioje kolonijoje proga išgirsti gerų kalbėtojų šiais svarbiais klausimais, kurie paliečia kiekvieną tėvynainį lietuvių ir lietuvaite.
Ar Lietuvon važiuosi, ar čion apsigyvinsi — vis viena eik į šias prakalbas, daug naudingų ir svarbių žinių išgirsi. Visus kviečia
A. L. T. Sandaros Chicago's Apskritys.

Lietuviai Amerikoje

PITTSBURGH, PA.

Lietuviai ir kun. Kazėnas.
Kadangi Pittsburgho didžiausia parapija šv. Kazimiero S. S. dalyj, kur kunigaugia dabar Magnus J. Kazėnas, todėl aš matau reikalą ką tai pranešti ir visuomenai. Šv. Kazimiero parapija gyvena suvirš 30 metų. Pirmiau kunigavo Jonas J. Sutkaitis apie 28 m., kol lenkė sesuo nesuminidžiojo lietuvišką vėliavą. Kada taip skaudžiai buvo įžeisti lietuvių jausmai, tai moters tą seserį mokykloje apdraskė, o parapijonai pareikalavo, kad visas lenkes seseris tuot pašalint. Kun. J. Sutkaitiu atsisakius tą padaryti, žmonės ėmė reikalaut, kad ir Sutkaitis apeistų šv. Kazimiero parapiją sykiu su lenkėmis seserimis. Kad kun. Sutkaitis pamatė, jog ištikro grėšia pavojus, tai pasikvietė kun. M. J. Kazėną, kaip jau pasižymėjusį drašuoli, kuris sukėlė suirutes Donora, Pa. ir Bridgeville, Pa. Todėl jam ir pavedė visą tvarką vest. Kokia tvarka buvo ir kokios pasekmės — muštynės — to nekartosiu, nes gana buvo aprašyta Amerikos lietuvių laikraščiuose apie muštynes ir teismus.

Dabar kaip Kazėnas atsisėda dėl Lietuvos labo. Kada L. L. P. Bonų stotis rengė prakalbą Lietuvos atst. V. Čarneckiui, tai buvo nutarta kviesti visus dalyvauoti, kad but didesnės pasekmės. Bet kun. Kazėnas nedalyvavo.

Antra, paskelbta aukso sidabro vaju. L. L. B. Stoties Komitetas savo pasėdyje nutarė, kad geriausias pasekmės gali būti rengiant bažnytinę svetainę, nes, pagal pareiškimą K. Vaišnoro, kad surengt kitur, tai Kazėno pasekjams smirda ten lankytis. Todėl nutarta rengti ten, kur galėtų visi lietuvių sueiti, kad but didesnės pasekmės. Išrinkta komisija nuėit pasitaru su kun. Kazėnu. Į Komisiją apsiėmė K. Vaišnora, A. Pačekviė ir J. Virbickas. Tą vakarą neradus rambe Kazėno, antra kart K. Vaišnora atsakė dėl stoks laike. Pavesta likusiams dviem atitekti tas reikalus paskirti.

4) Kreiptis į Amerikos lietuvių draugijas ir pavienius piliečius: a) kad reikautų jo atsaukimo; b) kad niekas nesiregistruotų tol, kol Čarneckis nebus atsauktas ir ant gaio nutarta 5) Šį nutarimą skelbti laikraščiuose ir protesto kopijas pasiųsti Lietuvos valdžiai ir atstovybei Washington, D. C.

Rezoliucijų komisija Ignas Grigaitis, pirm. S. Grigaliunas, rašt. (Parašas neišskaitomas) išd.

PITTSBURGH, PA.

Parodos atbalsiai.

Per mėnesinį L. M. D. mitingą spalio 8 d. buvo pakeltas klausimas kaslink lietuviškų išgama. Mat kada L. M. D. dėjo visas spēkas, kad paroda pavyktų kogeriausia, tai sufanatikuė lietuviai pradėjusius maršuoėti vadino krakodiliais ir tokiais panašiais vardais. Todėl nutarė, kad tokiems lietuviams nebut vietos tarpe lietuvių — te eina pas Trockį. Todėl visos tos draugijos, kurios varė komunistišką propagandą ir šeiminkavio L. M. D. -jos name, nutarta šluot laukan. Nors sekretoriui buvo sunku suprast, bet paaiškinus apie 4 kartus užrašė į protokola, kad Aido Ratelis, L. M. P. kuopa ir LDDL. daugiau negali turėti nieko L. M. D. name. Na, o pora metų atgal, kada Birutės choras buvo išvažiavęs į Braddock, Pa., sulošt koncertą Lietuvos Raud. Kryžiui, tai komunistai susiorganizavo ir A. Navalincas (tas pats, kurs buvo pasirandavojęs kriaučių šapą nuo M. Urlakio, o tam susirgus pardavė rakandus

daryt? Kazėnas atsakė: aš visus lietuvius šaukiaiu, o kad neatėjo, tai ką, ar aš eisiu ant gatvės atstojęs šaukti?

Tai kasžin, ar rastum antrą tokį ignorantą, kai kun. Kazėnas, kuris galėtų taip pasakyti, kuris išardė šv. Kazim. parapiją, kur neliko nė trečios lietuvių dalies, kiek pirma buvo. O kur kitos visos draugijos, kurios nieko bendro neturi su Kazėno pamokslais ir jo pakvietimu į prakalbą? Paroda įvyko ir be Kazėno, ir lietuvių dalyvavo į 15 tukstančių.

Užtai pareiškiu, kad lietuviams būtų žinoma, kaip kunigams rupi lietuvių vardas, kad pasirodyt viešai ir kaip da fanatikai, kad su kitos partijos žmogum, kuris supranta Lietuvos Nepriklausomybę kitaip, negu kunigėlis, tai atsisako drauge veikti, nors ir prakilniausį darbą savo tautai.

Juožas Virbickas.

THOMPSONVILLE, CONN.

Protesto rezoliucija prieš atėmimą Lietuvos pilietystės.

Thompsonville ir apeliinkės lietuvių laikytas masinis susirinkimas rugsėjo 24 dieną 1922 metų Forsters svetainėje kaslink registracijos, kurią Lietuvos valdžia paskelbė per Lietuvos atstovybę Washington, D. C., reikalaujama, kad visi Amerikos lietuviai iki gruodžio 9 dienos 1922 metų užsiregistruotų ir užsimokėtų \$10.00, o nesiregistravusiems grumojojama atėmimu Lietuvos pilietystės ir konfiskavimu jų turto, sugrįžęs Lietuvos pilietis neturės jokių teisių per dešimt metų.

1) Griežtai užprotestuoti prieš Lietuvos valdžios patvarkymą, kaip neteisingą ir niekur neregirdėta ir šiuose sunkiuose laikuose Amerikos lietuviams darbininkams nepakellama.

2) Užprotestuota prieš laikraščius, draugijas ir žmones, kurie šį patvarkymą remia ir gim.

3) Reikalauti, kad Lietuvos valdžia ji kaip netikusį atsauktų.

4) Kreiptis į Amerikos lietuvių draugijas ir pavienius piliečius: a) kad reikautų jo atsaukimo; b) kad niekas nesiregistruotų tol, kol Čarneckis nebus atsauktas ir ant gaio nutarta 5) Šį nutarimą skelbti laikraščiuose ir protesto kopijas pasiųsti Lietuvos valdžiai ir atstovybei Washington, D. C.

Rezoliucijų komisija Ignas Grigaitis, pirm. S. Grigaliunas, rašt. (Parašas neišskaitomas) išd.

PITTSBURGH, PA.

Parodos atbalsiai.

Per mėnesinį L. M. D. mitingą spalio 8 d. buvo pakeltas klausimas kaslink lietuviškų išgama. Mat kada L. M. D. dėjo visas spēkas, kad paroda pavyktų kogeriausia, tai sufanatikuė lietuviai pradėjusius maršuoėti vadino krakodiliais ir tokiais panašiais vardais. Todėl nutarė, kad tokiems lietuviams nebut vietos tarpe lietuvių — te eina pas Trockį. Todėl visos tos draugijos, kurios varė komunistišką propagandą ir šeiminkavio L. M. D. -jos name, nutarta šluot laukan. Nors sekretoriui buvo sunku suprast, bet paaiškinus apie 4 kartus užrašė į protokola, kad Aido Ratelis, L. M. P. kuopa ir LDDL. daugiau negali turėti nieko L. M. D. name. Na, o pora metų atgal, kada Birutės choras buvo išvažiavęs į Braddock, Pa., sulošt koncertą Lietuvos Raud. Kryžiui, tai komunistai susiorganizavo ir A. Navalincas (tas pats, kurs buvo pasirandavojęs kriaučių šapą nuo M. Urlakio, o tam susirgus pardavė rakandus

ir pabėgo) įnešė, kad Birutės chora šluot lauk iš L. M. D., sako, kai blakes išmatraso, už tai, kad lošė koncertą Liet. R. K. Bet Birutė ir šiandien gyvuoja, o rusų agentelius jau šluoja laukan.

L. M. D. Narys.

NEW HAVEN, CONN.

Iš mūsų kolonijos mažai tenka matyti žinelių laikraščiuose, gal kas mano, kad čionai lietuviu nieko neveikia. Bet priešingai, daug veikia mažai rašo.

Štai pasidaravimu šies kolonijos lietuvių įvyko "milžiniška manifestacija" 3 d. rugsėjo dėl išreikimo padėkos Suvienytoms Valstijoms už pripažinimą Lietuvos Respublikos de jure.

Manifestacija gerai pavyko, svetimtaučiai dar ir šiandieną giria lietuvius, kad surengė tokį įspudingą reginį. Malonu natyti, kad svarbiam reikalui ištikus išvien veikia, be skirtumo partijų ir be ypatiskumų, tas atneša geras pasekmes.

Manifestacijos įėjos ir išėjos sekančios:

Aukų ir kitokių įeigu	\$651.88
Išėigu padaryta	\$634.70
Liko viso	\$17.18

Bila už atraujinimą parašo ant vainiko dėl papuošimo paminklo žuvusių kareivų įgaliojats atmokėti iždininkas. Likusius pinigų nutarta duoti šv. Kazimiero parapijai atlyginimą už šviesas.

Šiuomi tariam ačiu visiemis pasidaravusiems rengime Manifestacijos, kaip tai įvairioms komisijoms, ir aukų rinkėjams. Taipgi ačiu visiems aukotojams už gausias aukas, kurias suaukoko šiam reikalui, ačiu visiems dalyvavusiems Manifestacijoj.

Kviečiame ir ant toliau dirbti vienybėj Tėvynės labui, nes dirbdami vienybėj galim daugiau nuveikti.

Pirm. A. J. Dirzius, Rašt. M. Jokubaitė.

PITTSBURGH, PA.

Birutės choras veikia.

Spalio 21 rengia Balių L. M. D. Name, spalio 26-ę koncertą Jonui Butėnui, lapkričio 18-tą koncertą Birutės Choro, kur, apart dainų, bus ir perstatymas, "Erolūdys" — penkių veiksmų tragedija. Apie spalio pabaigą koncertas B. choro ir teatras "Balon kritęs sausas nesikelsi" — trijuose aktuose komedija. Naujų Metų vakare Balių, tuo po Naujų Metų koncertas Mikui Petrauskui, da kiek vėliau koncertas, Operetė "Consilium Fakultatis" (M. Petrausko) ir Viena veiksmo komedija. Tai, kaip matot, nesnaudžia rankas sudėję, bet dirba. Birutės koncertų visi laukia, nes kada lošia koki veikala, tai taip išsimokina, kad geriausi artistai geriau negali atlikt.

Pirmu kart operą mokinasi, kasžin kaip tas nusiseks. Bet ir čia geriausias spēkos parinkta, tai nėra abejonės, kad nusiseks ir ta. Todėl, jaunime, į darbą! Kurie da nepriklausote prie B. choro, ateikit ir prisirašykit ir drauge mokykitės, nes pamokos buna kas ketvero vakaras L. M. D. name nuo 7:30 val. vakare.

B. choro Reporteris.

CHICAGO, ILL.

"Zemaitijos" reikalai.

Rugsėjo 27 d. Mark White Sq. parkiuko svetainėje įvyko visuotinas "Zemaitijos" narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė ir vedė draugijos pirmininkas J. Grušas. Iškliausius L. V. Komiteto narių raportus, svarstyta ir priimta sekančios naujos taisyklės, turinčios "Zemaitijos" dr-jos įstatų galę:

1) Draugija privalo laikytis nuošaliai politikos ir tikėjimo (negali buti renkama draugijos ar kuopos vardu aukos partijiniū organizacijų reikalams, teikiama jokia parama religinio pobūdžio įstaigoms, ir tt.).

2) Sumažinti draugijos darbo plotą: nuo šios dienos draugija veiks Lietuvoje tik Zemaitijos srityje.

3) Zemaitijos teritorija skaityti visą tą Lietuvos plotą, kuris yra apgyventas zemaičiais, butent: Tauragės, Telšių, Raseinių, Kretingos ir Mazeikių apsk., ir šiuos šiauliu apskr. valsčius: Kurtavėnų, Kuršėnų, Kruopių, Papilės, Pašiaušio, Raudėnų, Šaukėnų, Tryškių, Užvenčio, Vainuvos, Gruzdžių ir šiauliu su miestu to paties vardo. (Toksai partizantizmo įvedimas vargu yra pagirtinas.—Red.)

4) Draugijos nariais tegali būti tik asmens, paeina iš Zemaitijos, o ne visos Kauno rėdybos, kaip tai buvo pirma paskelbta.

5) Amerikos miestuose, miesteliuose ir kaimuose steigti draugijos kuopas. Kuopa gali buti įsteigta susiradus bent 5 žmonių, paeinančių iš bile kokio vieno Zemaitijos valsčiaus.

6) Draugijos kuopai tegali priklausyti tik tie asmens, kurie paeina iš to paties Zemaitijos valsčiaus, ką ir kuopos steigėjai.

7) Kuopos, turinčios nuo 5 ligi 15 narių, moka centrui mokesnio į metus \$2, nuo 15 ligi 25 narių — \$3, nuo 25 ligi 50 narių — \$5, ir nuo 50 ligi 100 narių — \$8.

8) Kuopos apeiname jas darbo plote draugijos tikslus vykdo savarankiškai, bet nepežengdamos draugijos įstatų bei L. V. Komiteto instrukcijų.

9) Pavienės zemaičių draugijos, kurių įstatai nėra priešingi "Zemaitijos" dr-jos principams, irgi turi teisę įeiti draugijon, kaip kuopa.

10) Šiaip draugija arba naujai susitvėrusi kuopa tesiskaitys teisėta draugijos kuopa tik nuo to laiko, kada dr-jos sekretorius įtrauks ją į centro knygas, paskirs jai numerį ir paskelbs apie tai laikraščiuose arba praneš pačiai kuopai.

11) L. V. Komiteto nutarimą iš š. m. rugpjūčio 23 d. kaslink siuntimo Lietuvos Mokytojų Pr. Sąjungos ir Lietuvos Jaunimo Sąjungos centrums Kaune literatūros, kurią "Zemaitija" dar turi surinkusi arba surinks, — atmainyti, kadangi šitų centrų rezidencija yra ne Zemaitijoje ir jų sąjungos rupinasi visa Lietuva, o ne atskira jos dalimi — Zemaitija. Vieton minėtų centrų — paimiti pereiną vasarą įsikurusią Telšiuose Zemaičių Mokytojų Seminariją, kuri reikalui esant ir tarpininkaus tarp "Zemaitijos" dr-jos ir kulturos — apšvietos įstaigų Zemaitijoje.

Aptarus dar keletą reikalų, susirinkimas uždaryta.

L. Apolis, sekt.

4254 Archer ave.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

(Seka nuo 3 pusl.)
Sandariečiai veda kovą su klerikaliska atstovybe ir reikalauja Liet. valdžios atsiimti Čarneckį, o tinkamą atstovą atsiųsti, ir tuom pačiu laiku sveikinti tą blogadarį Atstovą — ar nekeistai atrodo? Ir pakol Čarneckis tarnaus klerikalams ir pakol jis prieš savę laikys gaują klerikalų, kurie ten gerai apmokami

valstybės pinigais varys klerikaliską propagandą, tol iš Sandariečių pusės negali buti sveikintų.

Taktinga Sandariečių kova su klerikalais ir klerikaliska atstovybe, lietuvių visuomenėje sudarė opinią, kad ilgai tas negalės buti, kad klerikaliskas lizdas Washington turės buti išdraskytas. Z. Zanavykas.

P. S. Sitą raščiuoką rašydamas turėjau omenyje So. Bostono Sandariečius. Z.

BALTIMORE, MD.

Spalio 11 d. 1922 m. A. L. T. Sandaros 5 kuopos buvo laikytas nepaprastas susirinkimas. Visapusiškai apkalbėjus prezid. gerb. V. K. Račkausko padavimas, kad Sandaros Seimas būtų nukeltas net iki sausio mėnesio 1923 m., likosi išnešta sekanti rezoliucija: kadangi Sandaros prezidento V. K. Račkausko kelionė į Lietuvą nieko bendro neturi su A. L. T. Sandara; ir kadangi Seimo nukėlimu yra laužomas pereinoto seimo nutarimas, kas gali labai daug pakenkti organizacijai, kurios reikalai neleidžia seimo kelti taip toli — mes protestuojame prieš Centro Valdybos tokį tarimą ir smerkiame Sandaros prezidento V. K. Račkausko tokį politiką.

Ir reikalaujame, kad Sandaros Vice-pirm. gerb. A. J. Gotautas pildytų pereinoto seimo tarimą ir šauktų A. L. T. Sandaros Seimą lapkričio mėn. Taipgi nutarta, kad šios rezolucijos būtų pasiųstos "Sandarai", Sandaros vice-pirm. A. J. Gotautui ir laikraščiams: "Am. Lietuviui," "Vienybėi" ir "Dirvai."

Zemiaus pasirašom

A. L. T. S. 5 kp. Vallyba Pirm. S. Levanavičius, Kasierius už J. Bajorą

A. Karelaitis, Fin. rašt. K. Keidošius, Prot. rašt. K. Peckis.

BRISTOL, CONN.

A. L. T. S. 74 kp. laikytame susirinkime rugsėjo 24 d. 1922 m. Meadow gatvėj scenoje fajermonų svetainėje, sergant pirmininkui Petriui Vaičiuniui, užėmė vadovystės susirinkimo vietą Jonas Zubrickas. Nutarė pakalbinti lietuviškus biznesius darbus nuveikti. O kaip žmonės matys mūsų viešus prakilnius darbus, tai noriai su pasididžiavimu prie mūsų prisijungs.

Mūsų kuopa laikė mėnesinį susirinkimą spalio 8 d. Tarp svarbesnių nutarimų reikia paminėti sekanti: nutarta paaukoti 5 dolerius Politiniam Iždui ir 5 dolerius "Sandaros" skolų išmokėjimui. Taipgi nutarta, kad Sandaros Seimas nebutų atidėtas toliau, o būtų laikomas paskirtam laike, tai yra lapkričio mėnesyje.

Jonas Cilencavičius.

A. L. T. S. 74 kp rašt. B. Velička.

BALTIMORE, MD.

Svarbus reikalas Sandariečiams. Baltimore 5-ta kuopa laikytama susirinkimą rugsėjo 30 d. kuris skaitlingas buvo, svarstė naminius reikalus. Ir buvo iškeltas mūsų vieno veiklaus nario nepaprastas klausimas, su kuriu sukėlė nepaprastą tarpe susirinkusių sujudimą. Ir po ilgų diskusijų likosi nutarta, kad sekretorius kreiptųsi į Centrą, gerbiamieji, kurių ir klausiu: Pas mus atsibaladojo kasžin iš kur gandai, kad "Sandara" kaipp tautinės organizacijos organas, taikoma į korporaciją, ir kad paliktų po globa korporacijos, ne organizacijos.

Taipgi nutarta, kad šitas klausimas būtų atsakytas viešai per organą. Rašt. K. Peckis. REDAKCIJOS PAAIŠKINIMAS. Centro Valdybos posėdžiui birželio 27 d. prez. V. K. Račkauskas įteikė tokį sumanymą: Organizuoti "Sandarą" akcijinėms bendrovės pamatais su \$15,000 kapitalo, paskirstyto į 150 akcijų po \$100 kiekviena. Tų akcijų

80 (už \$8,000) paimtų A. L. T. Sandara (už inventorių), "Sandaros" administratorius turėtų paimti 5 akcijas (\$500) ir redaktorius 2 akc. (\$200), gi likusias 63 akcijas paimtų akcininkai. "Sandarą" tada valdytų akcininkų direktoriai, bet kad didesnė pusė akcijų būtų A. L. T. Sandaros savastis, tad ir direktorių didesnė pusė būtų iš A. L. T. Sandaros. Naujieji akcininkai įneštų pinigų, kuriais būtų galima atmokėti "Sandaros" mortgagei ir padaryti pagerinimai.

Centro Valdyba šio sumanymo nepriėmė ir paliko jį išspresti ateinančiam Seimui. Taigi šį klausimą išspręs busiantis Seimas.

SCRANTON, PA.

Mus 65-ta kuopa po keleto mėnesių sunkių laikų vėl pradėjo veikti. Susirinkę keliolika narių, apkalbėję bėgančius dalykus, nutarė laikyti maskarados šokį spalio 24 d. Lincoln svetainėje, 1508 N. Main ave., Scranton, Pa., 8-tą valandą vakare. Už gražiausius kostiumus ir navatniausius bus duodamas dovanos auksu. Pelnas skiriamas naudai našlaičių Kaune. Tarp kitko aptarta kraustymą "Sandaros" Chigagone. Mus kuopa yra tam griežtai priešinga, nes, viena, baisus iškaščiai, o, antra, Chigagečiai tautininkų laikraščius labai greitai į kapus nuvaro.

Kp. rašt. K. A. Garmus.

PATERSON, N. J.

A. L. T. Sandaros 38 kuopa parengė pasilinksminimo vakarą, tai yra balii, kuris buvo rugsėjo 30 d. P. Balionio svetainėje, kamapas Lafayette ir Samar gatvių. Publikos buvo prisirinkę gana skaitlingai, iš ko matyti, kad ir publika mums užjaučia, tik reikia drāsos ir energijos prie žmonių, tai ir žmonės bus su mumis.

Balius visais atžvilgiais nusisekė gerai.

Gerbiami Patersono Sandariečiai! stengkimės kiekvienas neatilikti ir pasidarbuoti mūsų organizacijos labui. Jei mes visi tik su geru noru prisieimsim kiekvienas padirbėti, tai mūsų kuopa greičiau išbujos, galėsime didesnius darbus nuveikti. O kaip žmonės matys mūsų viešus prakilnius darbus, tai noriai su pasididžiavimu prie mūsų prisijungs.

Mūsų kuopa laikė mėnesinį susirinkimą spalio 8 d. Tarp svarbesnių nutarimų reikia paminėti sekanti: nutarta paaukoti 5 dolerius Politiniam Iždui ir 5 dolerius "Sandaros" skolų išmokėjimui. Taipgi nutarta, kad Sandaros Seimas nebutų atidėtas toliau, o būtų laikomas paskirtam laike, tai yra lapkričio mėnesyje.

Jonas Cilencavičius.

DETROIT, MICH.

Sandaros darbuotė.

Rugsėjo 17 d. Lietuvių Svetainėje įvyko Sandaros 29 kuopos susirinkimas. Buvo pakeltas klausimas kaslink "Sandaros" perkėlimo. Buvo skirtingų minčių. Buvo paduota minčių, kad kelt "Sandarą" į Chigagą arba į Detroitą. Bet po ilgām apkalbėjimui nutarta, kad palikt "Sandarą" ramybėj ant vietos, nes pasirodė, kad "Sandara" gyvuoja nebloginai. Reikia nepamiršti, kad "Sandara" yra da tik naujai pradėjus gyventi ir visgi "Sandara" žengia pirmyn ekonominiām padėjime. Bet jeigu jau reiktų "S." kelti, tai ne į Chigagą, o tik į Detroitą. Draugai išsireiškė, kad Chigagoj yra daug graborijų ir jie gali "Sandarą" palaidot, taip kaip ir kitus lietuviškus laikraščius palaidojo, kurie buvo gana da stiprūs, o turėjo mirt, o jau su "Sandara" tai nėra ką ne kalbėti. O, po antra, reikia nepamiršti, kad perkelt laikraštį tai ne mažai ir atsiėity, tai tegu velit pasilieka ramybėj.

Juožas Ambrose.

GERIAUSI Cigaretai

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia sūsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

NAUJIEJI NARIAI
Prisirašiusieji prie TMD. laik. Rugpiūčio mėn. 1922 m. Brooklyn, N. Y., 3 kp. Venis Pranas.

Montello, Mass., 85 kp., Gutauskas Danielius, Baguzis Pranas, Jezukevičius Adomas, Bartkevičia Petras, Balionis Jonas, Pikaga Jonas.

Nariai gavę naują leidinį "Psichologiją" pradėjo smarkiau interesuotis Draugija. Bet ne visos tai kuopos sujudo, daug dar yra tokių, nuo kurių jokios žinios centras nėra turėjęs iki šiol. Taigi meldžiu visų tų kuopų, kurios dar neišdalino naująjį mūsų leidinį "Psichologiją", kad kuogreičiausia sušauktų visų narių susirinkimą ir užsimekejusiems nariams už 1921 ir 1922 metus išdalintų. Taipgi meldžiu visų kuopų, kad pasistengtų gauti kodaugiausia naujų narių, ypač dabar kada Centro Valdyba suteikia kiekvienam prisirašusiam nariui šiuos leidinius (vertės \$2.35): "Lenkų Samokslas Lietuvijoje," "Kitas Karas" ir "Psichologijos Vadovėlis." Taipgi visi nariai užsimekejusieji už šiuos 1922 metus gaus dar pirmąjį tomą Welloso "Istorijos Braizinių" vertės apie du ar tris dolerius.

Sujuskite visur draugai — Tėvynės Myletojų Draugijos nariai ir pasidaruokite dabar, kada užstojo vėsesnės dienos vakarai. TMD. dabar reikalinga nemažai pinigų dėl Welloso knygų leidimo. Kodaugiaus mes narių turėsime, tuo daugiau naudos ir knygų išleisime. Nuo visų kuopų sekretorių laukiu žinių ir mokesčių už 1922 metus, taipgi gėbius naujų narių. *J. Sekys.*

KUR DINGO N. A. TMD. APSKRITYS?

Pamenu, rodos, 1921 metais Bostone "Sandaros" salėje buvo TMD. Nauj. Anglijos Apskričio kuopų suvažiavimas. Bet po suvažiavimo iš apskričio valdybos negirdėti nė žodelio. Per visą apskritą metą nesimatė jokio veikimo, kaip apskritai kuopose, taip ir apskričio valdybose. Taigi klausiu viešai organe: kur dingo Nauj. Angl. TMD. apskričio valdybos nariai? Kur jie gyvena? Kur randasi arkvyvas, pinigai? Kodėl nesimato jokio veikimo? Visur žmonės dirba-kruta, o pas mus visai tylu... Butinai reikia sukursti ir už mėnesio kito sušaukite kuopų suvažiavimą ir rengtis prie žimos darbu. TMD. Centro Valdyba dirba, rupinasi, kad kodaugiausia parūpinus tarp mūsų geros literatūros, knygų, apšvietos, o kuopos, ypač pastatyti kuopų vadai, valdybos nieko nesirupina ir nedirba. Turime Amerikoje vienintelę apšvietos Draugiją ir mūsų vadai per savo nerangumą apleidžia, užnaldo.

Labai prašytume, kad Mass., N. H. ir Maine valstijų TMD. kuopos mėnesiniuose susirinkimuose butinai nutartų laikyti apskričio suvažiavimą ir paragintų Apskričio pirmininką pasirūpinti sušaukti kuopų suvažiavimą. Kuopos jau seniai laukia tokio suvažiavimo.

Kaip girdėti, kad Centro Valdyba rengiasi išleisti Welloso "Istorijos Braizinių" ir buvo girdėti, kad jau patsai Anglijos rašytojas Wellsas pavaišino TMD. leisti jo veikalą lietuvių kalboje, taigi C. V. ir jau imsis to darbo. Bet kasoje yra visai mažai pinigų, negali tokį didelį veikalą išleisti (bus trys dideli tomai), taigi visoms kuopoms reikia kodaugiausia sukursti, kad padau-

ginus Draugiją nariais, kad kiekvienoje kolonijoje įkurus TMD. kuopą, kad kiekvienoje kuopoje platinti senesnius TMD. leidinius, kad platinti tarp narių ir nenarių mūsų organą "Sandarą", kad visa mūsų visuomenė žinotų apie mūsų Draugijos darbus. TMD. išleisda Welloso "Istoriją" padarys lietuvių literaturoje milžinišką darbą ir naudą. Taigi čia kiekvieno lietuviuo yra priederme rašytis prie TMD., rupintis jos bujotimu ir apskritai visais reikalais. Kaip iš organo matyti, kad tik ne mūsų vienas N. Anglijos apskritis neturi suvažiavimų, bet ir kiti. Nieko negirdėti apie New Yorko valstijos kuopų apskritį, nieko negirdėti ir apie Ohio ir Michigan, taipgi mažai tesigirdėti ir apie Illinois valstijos kuopas. Šiuo laiku visur turėtų sukursti veikėjai, kuopų valdybos ir rupintis, kad TMD. žydėtų skaitlingai ir pasižymėtų savo darbštumu. Kad visur kuopos ir nariai dirbtų išsijuoję, tai mes galėtume matyti iš TMD. milžiniškų darbų. Rašytojų jau mes turime kupinai. Net dabar yra pasiūsta į Centrą trys nauji veikalai neturtingo studento, kuris Europos mokyklose įieško dvasios pakėlimo ir tik iš raštų norėtų gauti sau pašalpą tęsti mokslą, bet TMD. vargu gal galės pagelbėti, nes kasa nėra perdidžiausia, kad tankiau galėtume leisti knygas. Bet jei nariai greitu laiku sukurstų ir kiekvienas galėtų prirašyti prie Draugijos tik po vieną narį, tai beabejo C. V. pasistengtų mums duoti naujų knygų kas trečias mėnesis ir galėtume sušelpiti neturtingus rašytojus.

7-tos kp. Narys.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Lietuviškoji Amerikos visuomenė susidomėjo TMD. leidžiamu veikalu "Istorijos Saūtrauka," parašyta garsaus Welloso. Daug pavienių asmenų iš tolimų ar mažų kolonijų kreipiasi, klausdami sąlygų prigulėjime ir prisirašyme prie Draugijos. Entuziazmas bus tokis, kokis buvo, kuomet Draugija leido Kudirkos Raštus. Tada šimtai lietuvių rašėsi vien tik kad gavus pigiau to mūsų garbingo veikėjo veikalą. Deja, jie paskui iš Draugijos išstojo, kas, nors legališkai teisėta, bet doriškai nepergražų atrodė. Bet tikimės, kad Centro Valdyba gerai darbuojantis, dabar prisirašanti nariai niekad os nejaus noro išstoti iš Draugijos, nes matys, kad gaus ganėtinai gerų knygų.

"Amerikos Lietuvijy" tulas A. J., pagirdamas TMD. darbą, pataria kritingai Welloso veikalą išleisti. Tas patarimas geras, bet sunkus išpildyti. Kiekvienas žmogus turi savo nuomonę apie šį ar tą dalyką. Na, o visų pasaulio tautų, veikėjų ir civilizacijų aprašymas yra begalo painus. Todėl nesebėtina, kad Wellsas susilaukė ir pagyrimų ir papeikimų. Savo veikalą jis davė peržiūrėti keliems istorikams ir pavaišė jiems padėti savo pastabas gale puslapių, vietose, kur jų nuomonė nesutiko su Welloso. Nurodytos istorinių faktų paklaidos buvo pataisytos vėlesnės laidoje. Bet pats branduolis, pati Welloso pasauližiūra, jo idėjos apie Visos Žmonijos Valsitybę — negalima permainyti — tai yra autoriaus siela. Jei tai taisyti ir privedžioti kitų nuomones, tai reiktų leisti keletą tomų pastabų.

Wellsas užsitaravo vardą visame pasaulyje, kaip gabus ir rimtas rašėjas. Jo veikalai skaitomi visur, kur tik anglų kalba

viešpatauja. Jie išversti į kitas kalbas. Taigi, vargu bile lietuviui, nežiūrint kaip gabiam, galima būtų pateikti Welloso "taisymo" darbą. Vertėjas tegalėtų naudotis kritiškoms pastaboms kitų, o tų kritiškų pastabų tokiame dalyke kaip istorija, kiekvienas turi savotiškų ir vis skirtingų. Bendrais bruožais, Welloso veikalas yra teisingas, gražus, lengvas ir pamokinančias. Kas nori toliau kokį jame gvildentų klausimą študijuoti, gali pasiskaityti knygoje, kurias Wellsas pats rekomenduoja. Taigi lietuviškon kalbon vertėjas, geriausia padarys, kad sumaniai ir sklandžiai išvers Welloso žodžius į lietuvių kalbą, su visomis kritikomis, ką yra pirmoje laidoje.

Vertėjas, V. K. Račkas, jau nevienu knyga yra išvertęs į lietuvių kalbą. Jis sako, kad prie Welloso veikalą jis pridės ypatingai atydaus darbo, ir net savo kaštais duosias kuriam nors Lietuvos kalbiniukui kalbą ištaisyti, kad TMD. naujas leidinys būtų AMŽINA įnaša į lietuvių literatūrą; kad už metų kitų nereikėtų "taisyti kalbos" ir leisti jį išnauju.

Centro Valdyba gi iš savo pusės, kiek girdėt, dės pastangų atspausdinti netik tiek egzempliorių, kiek reikalinga išdalinti TMD. nariams, bet bandys spaudinti kiek tik galima daugiau,

kad kitoms spaustuvėms nereiktų vėl išnauju darbo daryti. Lietuvių skaitančioji visuomenė iš vienu tik TMD. narių susideda, ir mūsų garbingos Draugijos tikslas nėra vien tik TMD. narius šviesti, bet skleisti apšvietą tarp visų lietuvių. Galima būtų susitarti su kuria nors Lietuvos išleistuve, kad jina perimtų iš mūsų Draugijos perviršį Welloso leidinio, o mums duotų savo veikalą, kuriuos padalintume nariams kaip naujas knygas. Tikimasi, kad nariai tokiai transakcijai mielai pritaris ir nebus prieišingi, nes tuomi netik Lietuvos literatūrą paturtins, bet ir gaus naujų leidinių iš Lietuvos.

Tik visiems reikia stropiau dirbti, kad kodaugiausia narių priirašius. Visi, kas pritaria leidimui ir TMD. apšvietos darbui, rašykite ir Draugiją, kalbinkite kitus, tverkite kuopas, rengkite prakalbas ir tam panašiai. Centro Valdyboje yra naujų, jaunų spēkų ir jos dirba su pasišventimu, kad pradžia naujo 25-kimečio Draugijos gyvavimo būtų graži ir duotų vilties apie Draugijos ilgą ir stiprų gyvenimą!

Pats autorius, H. G. Wells netik ką taininėja, laikas nuo laiko, savo veikalą, ir ginasi nuo kritikių, bet sumanė parašyti dar kitą istoriją žmonijos, kuri, jo žodžiai, "busianti sudėta iš žinių,

kučias dabar turime apie praeities istoriją, apnuogintų nuo visų padailinimų ir painiavų." Vardas veikalą bus "A Short History of Mankind" (Trumpa Žmonijos Istorija). Jis turės apie 400 puslapių ir 200 paveikslų. Pirmą laida išeis Anglijoje.

TEL. S. B. 2488
DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston.
Valandos: 9-11, 2-4, 7-9.

ONSERVATORIJA

Lietuvių Muzikos Konservatorija pradėjo muzikos mokslo semestrą iš 9 d. rugsėjo. Niekuomet nevėlu but Garcia, Masini ar Galli-Cureli, jeigu pradėdi mokslą rimtai ir patvariai. Ateik ir pasirink tinkamą sau laiką ir mokykis.
Darbo žmogui yra gyvu reikalu mokytis dailės, nes šių dienų darbas labai vienas ir jis užsmaugia žmogaus mintį, atbukina ją; tad menas paveiks daugiau į dirksnius ir intelektas netik atgaus savo pajegas, bet dar stiprės.
Už 10 pirmųjų lekcijų dainavimo ar harmonijos—15 dol.
Už 10 pirmųjų lekcijų pianos, smuikos ar kito instrumento — 13 dol.
Adresas: 769 Broadway, South Boston, Mass.
Mikas Petrauskas, direktorius.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų žuoknų.
Mes laikome užtikrintas gydyles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėnusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptinų ligų ir geriausias patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausias daktarus per telefoną visai uždęką.

H. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

SVEIKATA ir TURTAS

Daugel žinių yra naujai paskelbta apie suradimus stebėtinios įtakos, kokią į žmogaus sistemą daro elementas, vadinamas VITAMINAIŠ. Tie suradimai privedė prie eilės mielių preparatų, kurie buvo išmėginti pažymesniuose ligonbučiuose su stebėtinomis pasekmėmis.

Kad tie tyrinėjimai buvo daromi, ir visuomenė naudojosi gydanciais efektais mielių tobyltelių, burelis farmaceutinių chemistų Chicagoje ir Indianapolisje darė mėginimus, kaip padidinti veikte mielių VITAMINŲ tobyltelių iki pilniausio saiko—jie pamatė, kad čiuukurys da nėra pasiektas. Pasekmės yra YEASTOLAX—svieto.

DIDŽIAUSIOS SVEIKATOS MIELIŲ TOBLYTĖLĖS.

YEASTOLAX yra svieto didžiausias sveikas mielių paliuosuotojas. Yra mokslo naujausias išvystymas skanių mielių. Jis netik turtingas Vinamainais, bet taipgi turi savyje brangintiną, sveikatą budavojantį paliuosuotoją —ypatybę, kurios jokis kitos mielės neturi. Sudaryta skanių tobyltelių formoje—labai malonų imti ir patogu pasekmėse. Vaikai mėgsta jas ir jos jiems yra labai naudingos. Jei kenčiate nuo

"REUMATIZMO," UŽKIETĖJIMO, NEVIRŠKINIMO, ISBĖRIMŲ, BRONCHITO, SUNVOČIŲ ARBA NETYRO KRAUJO

arba jei jus nervai kaip nors užgauti; arba jei norite turėti gražią, tyrą, sveiką kompleksiją; arba jei jus viduriai ne tvarkoje, mes norime, kad jus pamėgintumėte dėžutę mus STEBĖTINO SVEIKATOS ATBUDAVOTOJO, YEASTOLAX.

Tarpą jo įvairių elementų, YEASTOLAX turi viršiausias VITAMINUS, kurie, kaip mokslas atrado, yra butinai reikalingi pilnai sveikatai ir kuno gajumui. YEASTOLAX taipgi turi ypatybę, kad be dieglių ir lengvai paliuosuoja vidurius, fūri švelnią vidurių reguliavimo galę, kurios pasekmes jus labai greitai pajuntate.

Paliuosuojantieji elementai, įdėti į YEASTOLAX, yra sumaniausiai sujungti su kitais svarbiais, kuną budavojanciais elementais, kas šią tobyltelę padaro labiau pageidaujama, nē kaip kokį nors kitą mielių mišinį iki šiol pasiulytą.

Palaikydami savo gajumą ir stiprumą bevartojant YEASTOLAX, duosite savo sistemai galę kariauti prieš įsiveržiančius mikrobus, kurie nuolatos veržiasi įsiveisti žmogaus kune; įsiesti į sistemą ir sunaikinti pačią gyvybę. Nėra galimybės perdaug kalbėti, kad kiekvienas turi privalumą prieš save ir prieš šeimyną stengties buti ko sveikiausias ir ko stipriausias. Žmogaus organizmas yra stebėtina mašina, kuri normalėse aplinkybėse pati suranda sveikatos balansą. Bet dėlei mus dienų metodų rafinuoti valgius (panaikinant sveikatą budavojančius vitaminus) ir mus abelo nuo gyvenimo budo, mūsų kunui nėra duodama pusės progos, ir iš to yra pasekmė, kad besiveržiantieji mikrobaį ir užsikrėtimai tankiai randa nepasaugotą ir lengvą auką.

GERIAUSIOS VITAMINŲ MIELĖS.

Vandenyje tirpstantysis Vitaminas B, gausioje proporcijoje esantis YEASTOLAX'E, yra elementas, kurs turi galę budavoti kuno nervus ir duoti kuno mežginėliams pasipriešinimą ligoms, ir butinai reikalingas prašalinimui blogų įtakų ant kuno nuo civilizacijos. Labai jautrios vidurius reguliuojancios YEASTOLAX'O ypatybės padaro iš jo geriausiaį kuno budavotoją. Jei jus skilvys yra silpnas ar lepus, arba kuris yra betvarkėje, YEASTOLAX jums stebėtinai prigelbės ir duos jums jausties kaip naujas žmogus.

Tiktai kaip ypatingą paraginimą — kad greičiau įvesti YEASTOLAX—mes per trumpą laiką duosime kiekvienam, kas atsiųs \$1.00 padėgimui lėšų gerokos dėžės YEASTOLAX'O.

VISIŠKAI DOVANAI 50,000.00 RUBLIŲ

Rusijos rublis buvo vertas 55c. už rublį, duodamas viršpaženklintai sumai \$27,500.00 vertės.

Taupinkite šiuos pinigus; daugel lobų sukrauta perkant užrubežės pinigų po karės. Yra gandai, buk \$50,000,000,000 vertės radium'o yra surasta Rusijoje ir spauda kreipia domę į Amerikos milžiniškus projektus aliejaus ir kitų pramonų, kurios yra kreipiamos į Rusiją. The Chicago Tribune Rugp. 12 d. primena naują kanalą, kurs yra naujai atidarytas siuntinėjimui tarp Rusijos, Vokietijos, Persijos ir Centralės Azijos, suteikiant naują šaltinį žaliosios medžiagos Rusijos-Vokietijos kombinacijai, ypatingai aliejaus, manganeso ir vario, ir atidarant turtingą Persijos ir Vidurinės Azijos vaizbą su Vokietija ir Rusija. Pagalvokite, ką tas reiškia. Tikrai, jus negalite niekais praleisti progos įsigyti šiuos rublius.

GVARANTAVIMAS PINIGŲ SUGRAŽINIMO.

Mes norime, kad kiekvienas Amerikoje, kam tik reikalingi mus vaistai, pareikalautų YEASTOLAX'O pakelio. Šiuo budu mes norime sparčiai išgarsinti jo ypatybes. Stebėtinis YEASTOLAX'O reguliuojancios ir gydancios ypatybės yra daugel kartų vertesnės už jo lėšas. Džiaugsitės iš jo — mes tą gvarantuojame. Jus nieko nerizikuojate, nes mes sugrąžinsime pinigus, jei butumėte nepatenkinti iš YEASTOLAX'O.

Tie 50,000 rublių yra jums pasiulyti kaip ypatingas paraginimas. Juos gaunate dykai. YEASTOLAX'O dėžė visvien yra \$1.00. Mes gvarantuojame, kad daugiau nē kaip busite patenkinti iš šių sveikatą budavojančių tobyltelių. Tik išpildykite blanką apačioje ir atsiųskite paštu pridėję \$1.00. Gausite dėžę YEASTOLAX'O ir 50,000.00 rublių be jokio vilkinimo. Užganėdinimas gvarantuotas, arba pinigai atgal. Atsiminkite, kad šis pasiūlymas yra tik trumpam laikui, tad, dėlei jusų sveikatos ir ateities, sukursk šandie.

100,000 Rusijos Rublių dovanai su \$2.00 užsakymu YEASTOLAX'O, kol tų rublių ištesėsime. Mes pasiliecame sau teisę grąžinti jusų užsakymą, jei mūsų Rusijos Rublių išteklis bus išsibaięš.

Yeastolax Company

1253 So. Michigan Avenue, Dept C 263, Chicago, Ill.

PILNAS KUPONAS ŽEMIAU.

YEASTOLAX COMPANY

1253 So. Michigan Avenue,

Dept. C 263 Chicago, Illinois.

Meldžiamieji atsiųskite man YEASTOLAX'O pakelį ir 50,000.00 Rusijos rublių. Rasite už tai įdėtą \$1.00. Jus privalysite sugražinti man pinigus, jei aš nebučiuau patenkintas.

Vardas

Adresas

Miestas

Pašto ženkleliai primami mažų kainų.

Vietos žinios.

SANDARIEČIŲ VAKARAS PAVYKO.

Subatos vakare, spalio 14 d. vietinė Sandaros kuopa statė scenoje du veikalu. Pirmiausia buvo sušosta Kazio Puidos triveiksmė drama, "Undinė." Zuzana Neveckienė Irmos rolę lošė puikiai, taip gi ir St. Mockus inžinieriaus Jono Garšvos, V. P. Jankauskas teisingai Petro Sutkaus rolę. Neblogai lošė ir Andrius Juodgudis Garšvos tarno Miko, rošė, Antanas Bendoraitis ištremtinio Auksučio rolę, ir Antanas Matulis rusų pirklio, milionieriaus, Zorevo rolę. Pats veikalas puikiai atvaizdina inžinieriaus Jono Garšvos—Lietuvio Tėvynaičio, ištremto į Sibirą—ir Irmos Zorevos—jaunos ir prakilnios rusės—suvaržytą meilę. Jonas myli ir Tėvynę ir Irma, kuri jį visa širdžia myli. Jonas, sujungtas Auksučio, grįžta į Tėvynę, Irma jį atsivėja. Meilės pajiega juos vėl suvienija, ir jie nutaria dirbti jį abiejų Tėvynei.

Paskui buvo sušosta "Zilė galvon, velnias vuodegon." Ta komedija yra plačiai lošta ir ji kas kart publikai geriau patinka. Andrius Juodgudis, dvarponio Morkaus Garšvos rolę, prijunkino publiką iki socijai; neigi V. P. Jankauskas, Povilo Skambio rolę, toli nuo pirmojo neatsiliko. Gerai lošė ir p-lė Marė Podeliūtė, Mortos rolę, p-lė Sofija Kazlauskaitė tarnaitės Rozalijos, ir Vladas Baravičius Morkaus tarno Silvuko, rolę.

Publikos buvo daug, kuopai, matyt, tiks ir pelno. Geistina, kad vietinė kuopa ir daugiau surengtų tokių vakarų.

Virvė.

SANDARIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS.

Spalio 15 d. buvo Sandariečių Naujosios Anglijos Apskričio suvažiavimas. Suvažiavimas buvo gyvas ir nuoseklus. Apkalbėjus visus organizacijos bėgančius reikalus padaryta visa eilė svarbių nutarimų.

Apkalbėjus Sandaros Seimo perkėlimą pasirodė, kad su mūsų pirm. V. K. Račkausku yra artimai surišta daug opijų reikalų, kaip tai gerb. Natkevičius ir žygelio pakvietimas iš Lietuvos ir visos sutartys su jais. Tą apkalbėjus pasirodė, kad pirm. neatbutinai turi būti Seime, kad tie reikalai tvarkingai būtų pabaigti. Sandaros perkėlimo reikalas, Apskritys griežtai priešingas, ir tame reikale likos priimta tam tikra rezoliucija.

Po suvažiavimo buvo vakariėnė, kurioje dalyvavo daug svečių. Buvo programos su visokiais pamarginimais. Rep.

ISKILMINGAS APVAIKŠČIOJIMAS.

Spalio 12 d. Bostono miestas surengė iškilmingą apvaikščiojimą Columbo dieną. Buvo užkvies visos Tautos ir kiekviena dalyvavo savo tautiškuose kostiumuose ir Tautine vėliava. Apvaikščiojimas buvo gan įspūdingas ir įvairus. Miesto sode 3 val. po pietų buvo didelis programos. Laikė viso programo ant platformos buvo sustatytos visų tautų vėliavos. Žodžiu sakant, šis apvaikščiojimas darė didelį, ant ilgo nepamirština, įspūdį, ir jį labai plačiai aprašė vietos Amerikonų laikraščiai.

Rep.

BOSTONIEČIŲ ATSTOVO LAISKAS.

Pil. Šliakys
Labai gerbiamas "Sundaros" Redaktoriau!
Širdingai dėkavoju per tamistą visiems Bostoniečiams, kurie taip meiltingai mane išlydėjo į Lietuvą. Vaziuojant naktį trau-

kinui vis nuolat pabudau iš meigo ir klausiaus, ar vis dar šaukia ant stoties Valio! piliečiui Ivas.

Ištikrųjų man buvo linksma apiešti Bostoną su taip labai svarbia Bostoniečių minčia, kuri pripildė mane taip daug, kad rodos mano krutinėj nėra jau nė vietos ir taryčios norėčiau ko greičiausiai pareikšti Lietuvos liaudžiai Bostoniečių gerus norus dirbti labai Tėvynės mūsų Lietuvos.

Pasiekiu Njurką laimingai ir per didelę storoną Kazimiero Sidabro agento iš Baltic States Finance Korporacijos buvau ap rūpinatas pasportu ir reikalingomis vizomis.

Nors L. atstovybės ofise pomas Bielskis nenorėjo vizuoti mano pasportą dėl mažų formaliskumų, vienok per didelį piliečio Sidabro reikalavimą vizos ant mano pasporto buvo suteiktos. Pomas Bielskis nenoroms, užvizoavo mano pasportą, turbūt gal atjaučia, kad aš nelabai jam tinkamas naujienas vežu iš Bostono į Lietuvą.

Prie laivo pasitiko visiems žinomas buvusis Piliečių Sąjungos pirmininkas pilielis Liutkauskas ir keletas daugiau Sandariečių, kurie man velino laimingos kelionės ir ragino būti drąsus kovoje už Amerikiečių lietuvių teises Lietuvoje.

Atsisveikinau ir atsibučiavau su draugais Bostoniečiais, Njurkiečiais ir Kapitonu Natkevičium ir skaitliuojant tuos visus momentus išrodo man lyg kokis sapnas. Vienur matau gimines verkiandčius, kitur prieteliu ir draugus nuliudusius, taryčios, kad jau aš esmiu laidojamas į grabą, ir nieko nepaprasto man visai nesijaučia, kad aš taip širdingai esmiu apgailestaujamas su išvažiavimu į Lietuvą.

Kada vaziavau iš Lietuvos į Ameriką, mano močiutė nuolpo iš gailėsčio, tėvelis, broliai ir seseris ir kaimynai verkė su ašaromis ir apgailestavo, taryčios aš atsisveikinu su jais ant visados, ir vietoj linksmų išleistuvių į Ameriką girdėjos skaudus dusavimai, verkimas kaip ant šermėnų.

Praėjo aštuoniolika ir pusė metų nuo išvažiavimo iš Lietuvos, dabar sugrįžtu su didžiausiu pasišventimu tarnauti Lietuvos liaudžiai, kad tie tokie skaudūs atsiskyrimai nuo giminių būtų galima prašalinti, kaip ir tas skurdas, kuris priverčia Lietuvos jaunimą apleisti senus tėvelius bejieskant geresnio pragyvenimo.

Mano noras, mano visi jausmai yra įtempti darbui, kadir ant laivo jaučiuos neramus, bet tikios, kad sustiprėsiu sveikatoje ir kad pasiekiu Lietuvą, tai kalnus nulygisiu ir luomas užpildysiu, jeigu tik bus galima prisitaikyti prie Lietuvos veikėjų ir veikti su jais išvieno.

Su pagarpa A. Ivaškevičius.

NUŠOVĖ MERGINĄ.

E. Bostone ant Bremen St. po No. 32 likos nužudyta mergina Josephine Genteli 19 m. Ją nušovė tulas L. Dazzo, jos mylimojo giminitis. Dazzo nužudęs merginą, pats persišovė.

2 SUARESTUOTI \$40,000 VERTĖS ŠILKO VOGIME.

Tulas laikas atgal iš Newman bildingo 888—890 Washington St. pavogta šilko ir kailių \$40,000 vertės. 2 nužiurėti yra sumiti, ir sprendžiama, kad jie yra kokio didelio olselio agentai.

"VERPEJA PO KRYŽIUM" IR "BALON KRITĖS SAUSAS NESIKELSI"

Dramos ir Muzikos Draugija "Gabijs" stato du veikalu F. Omarkovskos "Verpeja po Kryžium" ir garsaus Francuzų rašėjo, Jean Moliere'io triveiksme komediją: "Balon kritės sausas nesikelsi." Sprendžiant pagal au-

torius ir pagal tinkamus savose rolėse, ir gerai išsilavinusius "Gabijs" artistus, galima tikėtis gražaus vakaro. Apie veikalų turinius plačiau pakalbėsime. O šiuo tarpu primenam, kad kaip vietos, taip ir Bostono apielinkės lietuvių gerai išidėmėtu spalio 28 dieną, s.m. ir ateitų pasižiurėt "Verpėjos po Kryžium."

GABIJS Komitetas.

NAUJOS KNYGOS.

Galima gauti Sandaros Adm. šias knygas iš Lietuvos:

Kelionė Aplink Pasaulį Per 80 Dienų. Parašė Jules Verne. Vertė J. Balčikonis, 228 puslapių, didelio formato su iliustruotais viršeliais ir su paveikslais. Kaina \$1.00.

Palydovas. Labai turininga knygutė, su daugybe visokių informacijų apie Lietuvos Valstybės visą padėtį. Labai naudinga kiekvienam grįžtančiam arba kad ir čia gyvenančiam. Knygutė iš 112 puslapių, tvirtuose audeklo apdaruose, su Lietuvos žemlapiu ir Kauno miesto planu. Kaina 75c.

Kauno Albumas. Su 50 Kauno miesto vaizdų, 62 puslapių. Kaina tik \$1.00.

SANDARA

327 E St., So. Boston, Mass.

SANDARIEČIAI, SKAITYKITE IR PLATINKITE "SANDARĄ"

Kablegramas iš Baltijos Valstybių Finansinės Korporacijos Kaune

Šiandieną praleidom ir laivą AMERICA išvažiuoja

Magdalena, Antanas, Kazė, Vincas Valiukai, Šančų, pas Antaną Valiukas, Union Grove, Wis.

Uršulė Sidabraitė, iš Vieksnių pas Kazimierą Sidabrą į Newton Upper Falls, Mass.

Marijona Žičiūtė iš K. Krivonių, Žaslai, pas Stasy Žičių, 8 Jones St., No. Billerica, Mass.

Julijona ir Bronė Bielskiai, dv. Kentraliai, Luokė, pas Bronių Bielski, Burges Hill, Rumford, Maine.

Domicelė Bernatavičiūtė, kaimas Kadonis, Žizmariai, pas Geo. Malačinskį, 1045 Washington St. Norwood, Mass.

Mikalina Dulkytė, kaimas Gėnakiemis, Onuškis, pas Sim. Kazlauskas, 60 Austin Street, Norwood, Mass.

Stasė Stonienė ir Apolinaras Stonis iš m. Užventis, pas Antaną Stonį, 8 Douglas Street, So. Boston, Mass.

Pribus New Yorke apie Lapkričio 3, 1922.

Kostas Norkus.

Atstovas Lietuvoje. Kurie norite atsitiinti savo gimines iš Lietuvos, tuoj kreipkitės pas mus, nes mūsų atstovas Kaune jems sutarkys visus kelionės reikalus ir visakuom aprūpės, taip, kad jie kelionėje neturės nė jokių kliučių nė vargo. Pasisukubinkite kol dar šių metų kvota nepasibaigė!

BALTIC STATES FINANCE CORPORATION

357 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1061.

EKSKURSIJA KAS SUBATĄ

Į Kauną \$107.60; Liepojan \$107 ir \$5.00 war tax

Iš Kauno ir Liepojaus į New Yorką \$106 ir \$8.00 head tax.

PINIGŲ SIUNTIMAS LIETUVON.

Amerikos Doleriais ir Aukšniais žemiausiu dienos kursu. Pinigus Lietuvos gauna arčiausiame pašte laike 25-30 dienu.

P. MIKOLAINTS

53 Hudson Ave, Brooklyn, N.Y.

Draugysčių Domiel!

"Gydytojas" platina sveikatos dėsnius netik spausdintu žodžiu, bet jau pasirengęs skleisti sveikatos principus gyvu žodžiu: "PASKAITOMIS - PRELEKCIJOMIS."

Draugystės, norinčios tokių paskaitų, malonėkite kreiptis "Gydytojo" Administracijon:

3310 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Reikalingas Užsiėmimas

Moteris, dirbusi 7½ metų S. L. A. raštineje, įiesko vietos. Gali vesti korespondenciją lietuvių ir anglų kalbose, daro vertimus; turi patyrimą ir supranta laikraščio bei spaustuvės administraciją. Teiksitės atsiliepti:

O. P.

"Sandaros" Administracija 327 E St., So. Boston, Mass.

TEATRAS

"VERPEJA PO KRYŽIUM"

ir

"BALON KRITĖS SAUSAS NESIKELSI"

Reigia "GABIJA,"

Subatoj Spalio-Oct. 28 d. 1922 LIETUVIŲ SALĖJE

Kampas E ir Silver Sts.,

So. Boston, Mass.

Pradžia 7:30 val. vak.

Broliai ir Sesutes!

Lai buna visiems Bostono ir apielinkės lietuviams žinoma, kad Dramos ir Muzikos Draugija "Gabijs", stato scenoje du veikalu: F. Omarkovskos triveiksme, iš lietuvių XV šimtmečio gyvenimo, pasaką: "VERPEJA PO KRYŽIUM" ir garsaus Francuzų rašėjo, Jean Moliere'io, labai juokingą, triveiksme komediją: "BALON KRITĖS SAUSAS NEKELSI." Nors, kaip matot, autoriai ne lietuvi, bet veikalai yra labai pritaikyti lietuvių scenai. Taigi daile mylinti lietuvi, pasinaudokite šia nepraleistina proga ir ateiokit pasižiurėt "Balon Kritusio" ir "Verpėjos po Kryžium." Visus nuoširdžiai kviečia atsilyankyti "GABIJA."

SKAITYKITE "DIRVA"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRASČIŲ!!!

Suv. Valtijosė metams \$2.00

Pusei metų \$1.60

Kanadoje metams \$2.50

Pusei metų \$1.25

Lietuvoje ir kitur metams \$3.00

Pusei metų \$1.50

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.

"DIRVA"

7907 Superior Ave.,

Cleveland, Ohio.

VIENYBĖ

DU-KART SAVAITINIS NEPRIKLAUSOMAS LAIKRASTIS.

Eina jau 36 metai. Tas rodo, kad savo turiniu ji žmones patenkina. Ir teisybė — joje telpa visad gyvi dienos straipsniai ir žinios, ir istorinių nuotikių aprašymai. Paskutinio laiku tilpo:

"Mano Paskutinė Kova prieš Bolševikus," rašyta A. Kerenškio.

"Mirties Vamzdėlis", Detektyvo apysaka.

"Zvaigždžių Sistema prof. Šukerto.

"Parsikvietė" Rudyardo Kiplingo apysaka.

Kiekviename numerj yra ko įdomaus. Jei nematei "Vienybės" prisiusk adresą, ir gausi numerj pažiurėjimui. Kaina metams \$3.50, keturiems mėnesiams — \$1.00.

"VIENYBĖ"

193 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

REAL ESTATE BROKERS

Gerbiami Tautiečiai! Mes turime pardavimui namų ir už pigią prekę. Tad pasinaudokite gera proga. Taipgi senus namus išmainome ant naujų. Tel. So. Boston 2335

J. M. PELDŽIUS ir J. M. ŠUKYS

343 Broadway,

So. Boston, Mass.

John F. Concannon Co.

P. RAMANSKIS IR V. TRAKIMAVIČIUS. (Savininkai.)

Geriausio visokios rūšies toniko išdirbėjai. Musų tonikas yra geriausias visoje apielinkėje. Tad reikalaukit jo.

92 A St., Kampas Third St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2037-W.

ANT PARDAVIMO

Gerai išdirbtas biznis per 20 metų. Grocernė ir Bučernė, vieta apgyventa visokių tautų, daugiau biznio daro už cash, negu kreditą. Prekė \$4500. Visus cash, platesnių žinių kreipkitės pas:

D. J. OLSEIKA (42)

Real Estate and Insurance 425 Broadway, South Boston, Mass.

PAJIESKAU kambario Cambridge'ui pas lietuvišką šeimyną, kuri būtų netoli Technologijos ir turētu gerą šviesą ir šilumą. Atsišaukime į "Sandarą."

ANT PASISAMDYMO

Žėminis automobilius dėl vestuvių, krikštynų ir tt. (45)

MARTIN VALIULIS

Crowell St.,

Dorchester, Mass.

Tel. Dorch. 5308-R.

Ofiso Tel. S. B. 441 Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS, 414 Broadway, S. Boston, Mass. (Virš Prekybos Bendrovės).

Puiki Lietuviška

UŽEIGA

pas

ANTANĄ TAMULEVIČIŲ

300 Broadway, S. Boston Mass.

Ligonjai Kurie Sergate

Reumatu, Dusuliu (Asthma). Nervų liga, širdies liga, nuomariu, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos iki mažiausios; galite duoti antrašą, e gausite rodas ir receptus dykai. Įdeku už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tikėtai šitam laike jus patys save namie pagydysite. Bandykite naminio gydymo — patys sau. Čia turite progą su garantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveiksite. Rašykite pas: ALEX. R. SALVIS P. O. BOX 96 Dalas, Pa.

LIETUVIŲ GARAGE

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojeame automobilius dėl pasižvainėjimo; ir užlaimome ekspertą mekaniką dėl sutaisyimo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.

541 East Broadway,

South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 51370.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimę. Ir kiek gyvenime beliktu vertė, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jūsų akys geros?

Jeigu silpnumas ar galvos skaudėjimas apsrėiškia, kreipkitės į patyrusi akių specialistą J. L. PASAKARNIS, O.D. 377a Broadway, cor. E St., So. Boston, Mass. OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierių ANT. NAUJOKAITIS 208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvių kreipie su pirkimu maisto ir kitu smulkmenų, čia rasite gerą prekę ir mandagų patarnavimą.